

*Like hungry guests,
a sitting audience looks.
Plays are like suppers,
poets are the cooks.
The founder's you,
the table is this place.
The carvers we,
the prologue is the grace.
Each act a course,
each scene, a different dish.*

George Farquhar

1677 — 1707

Programma

Voorwoord	pag. 5	<u>Wo 27 juli</u>	20.15	<i>Ouverture</i>	12
Interviews		<u>Do 28 juli</u>	16.00	<i>Dohnányi pianist en componist</i>	14
<i>Bart van der Steenstraten</i>	6				
<i>Jan van der Tempel</i>	8		20.15	<i>De muze</i>	18
Biografieën	91	<u>Vr 29 juli</u>	19.00	<i>Jubileumconcert</i>	22
Festivalinformatie	114		21.00	<i>Openluchtconcert</i>	26
Kaartverkoop	115				
Dikke Vrienden	116	<u>Za 30 juli</u>	14.00	<i>Meemaakvoorstelling</i>	28
Met dank aan	117		16.00	<i>Geschenken</i>	30
Colofon	124		19.00	<i>Nodar Gabunia, een verborgen schat</i>	32
			21.00	<i>Late Night Concert - Shadows of Forgotten Ancestors</i>	36
		<u>Zo 31 juli</u>	11.00	<i>Luna 4+</i>	40
			16.00	<i>Dierbaar vaderland</i>	42
			19.00	<i>Scratchconcert Opera Mis!</i>	46
			21.00	<i>Vermomde opera</i>	48
		<u>Wo 03 aug</u>	13.00	<i>Stoelendansconcerten Midden-Delfland</i>	52
			17.00	<i>Slotconcert Op Hodenpijl</i>	54
		<u>Do 04 aug</u>	16.00	<i>Dagboeken</i>	56
			19.00	<i>Niet voor jouw oren</i>	60
			22.00	<i>Wonderland</i>	64
		<u>Vr 05 aug</u>	16.00	<i>Jonge Meesters Concert</i>	66
			19.00 +		
			21.00	<i>Maro</i>	68
		<u>Za 06 aug</u>	16.00	<i>Achter het scherm</i>	70
			19.00	<i>Viola!</i>	74
			21.00	<i>Die sieben letzten Worte</i>	78
		<u>Zo 07 aug</u>	10.30	<i>Zondagochtendconcert 'Eerbetoon'</i>	82
			13.30	<i>Jong Talent Route</i>	84
			20.15	<i>Ode aan Mendelssohn</i>	86

BiografiePiano

<i>Ketevan Badridze</i>	99
<i>Nino Gvetadze</i>	106
<i>Tamara Licheli</i>	110

Viool

<i>Alissa Margulis</i>	92
<i>Anna Antipova</i>	92
<i>Baiba Skride</i>	93
<i>Daniel Rowland</i>	94
<i>Frederieke Saeijs</i>	95
<i>Isabelle van Keulen</i>	98
<i>Liza Ferschtman</i>	101
<i>Natalia Gabunia</i>	104

Altviool

<i>Dana Zemtsov</i>	94
<i>Ivan Vukčević</i>	98
<i>Meghan Cassidy</i>	102

Cello

<i>Julian Arp</i>	99
<i>Ketevan Roinishvili</i>	100
<i>Maja Bogdanovic</i>	101
<i>Nicholas Santangelo Schwartz</i>	105
<i>Sebastian Klinger</i>	107

Contrabas

<i>Nicholas Santangelo Schwartz</i>	105
<i>Ying Lai Green</i>	111

Harp

<i>Gwyneth Wentink</i>	96
------------------------	----

Trompet en flugelhorn

<i>Sergei Nakariakov</i>	108
--------------------------	-----

Zang

<i>Maryana Golovchenko</i>	102
<i>Nana Dzidziguri</i>	104

Ensemble

<i>Goldmund Quartet</i>	97
<i>Meccore String Quartet</i>	103

Orkest

<i>Sinfonia Rotterdam</i>	109
---------------------------	-----

Auteur

<i>Salome Benidze</i>	107
-----------------------	-----

Slagwerk

<i>Galdric Subirana</i>	96
<i>Tatiana Koleva</i>	110
<i>Yung-Tuan Ku</i>	112

Dirigent

<i>Conrad van Alphen</i>	109
--------------------------	-----

Regie en dramaturgie

<i>Klaus Bertisch</i>	100
-----------------------	-----

Composities

<i>Eka Chabashvili</i>	95
<i>Thomas Beijer</i>	111

Jong talent

<i>Alexander Jansen</i>	112
<i>Duo Sola</i>	113
<i>Merle en Sarah van der Lijke</i>	113

Lieve bezoekers,

Als we naar de concertzaal gaan, kijken we ernaar uit om naar muziek te luisteren. We hebben onze favoriete stukken, componisten, melodieën en stijlen. En we verheugen ons op nieuwe avontuurlijke werken en genieten van de verschillende combinaties van instrumenten. Als we geraakt en geïnspireerd worden, staan we na afloop van het concert stil bij de mensen en de verhalen achter deze meesterwerken. De namen van veel componisten zijn bekend en soms kennen we hun biografieën, maar zou het niet nog boeiender zijn om hun verhalen via de muziek zelf te horen?

Voor deze editie van het Delft Chamber Music Festival stelde ik een programma samen over mensen en verhalen die mij al mijn hele leven inspireren. Sommigen kent u, anderen moeten nog worden ontdekt.

Op onze muzikale reis leren we de muze van César Franck en Camille Saint-Saëns kennen, luisteren we naar componist en pianist Ernő Dohnányi, ontdekken we de muzikale schatten van Nodar Gabunia en brengen we een eerbetoon aan twee Mendelssohns. De diepste geheimen van componisten, hun dagboeken en hun verborgen werken komen aan bod. Ik neem u daarvoor mee naar Polen, het geliefde moederland van Chopin en Paderewski en ik laat u kennis maken met het Georgische meisje Maro, van wie de dromen ruw werden onderbroken door een oorlog. We reizen naar Oekraïne en luisteren naar de prachtige harmonieën van de volksmuziek en ontdekken het magische landschap van dat land. En via de opera komen we bij het denkbeeldige *Wonderland*. *Last but not least* vertellen we het verhaal over het Delft Chamber Music Festival en vieren we de 25e editie, samen met jullie, ons geliefde en toegewijde publiek.

Laten we samen deze reis maken, waarbij de muziek de verhalen vertelt die wachten om verteld te worden.

Nino Gvetadze

Bart van der Steenstraten

Voorzitter

Bart van der Steenstraten is de nieuwe voorzitter van Stichting Delft Chamber Music Festival. Hij was meer dan 40 jaar werkzaam bij het Ministerie van Financiën en Shell International.

Wat betekent klassiek muziek voor u?

"Klassieke muziek speelt een belangrijke rol in mijn leven. Dat begon niet per sé al thuis: mijn ouders hadden een bescheiden platenverzameling met music for the millions. In Hilversum, naast ijssalon Ben Ebbing kocht ik als scholier een eerste LP voor vijf gulden met - als ik het me goed herinner - *Symfonie Fantastique* van Berlioz. In 1986 kreeg ik als afstudeercadeau als registeraccountant een CD-speler van mijn ouders. Daarna ben ik serieus CD's gaan verzamelen. Anderhalf jaar later werd ik voor mijn werk uitgezonden naar Londen. Dat was natuurlijk een Walhalla. Drie jaar lang ging ik elke week naar Covent Garden, The Coliseum, Royal Festival Hall, Wigmore Hall, The National Theatre, de hele rataplan. Ik ben nog steeds zo blij dat ik dat toen heb kunnen doen, want zo'n geweldig cultureel aanbod heb ik de rest van mijn leven niet meer gehad."

"Na Londen gingen wij naar Borneo.

Daar was niet zoveel te doen naast de baan. Alleen het regenwoud was prachtig. Het Bounty strand niet eens: de zee kleurde bruin door de uitmonding van een grote modderrivier en je werd opgevrotten door de zandvlooien. Cultureel gezien miste ik Londen enorm. Uit wanhoop ben ik CD's gaan kopen voor de lokale bieb. Een van mijn collega's maakte een klassiek radioprogramma voor de British Forces Broadcasting Services, wekelijks alternerend met een van de artsen uit het naastgelegen Britse militaire kamp. Toen hij overgeplaatst werd, ben ik gevraagd dat over te nemen. Bijna twee jaar lang maakte ik op zondag het radioprogramma *Classical Notes with Bart*. In mijn uppie, naast de jungle in een klein studiootje, gedeeld met de Gurkha's voor de uitzendingen in het Nepalees."

Voor uw werk zat u veel in het buitenland.

U woont inmiddels in Wassenaar.

Hoe kwam u in het bestuur van het festival?

"Na jaren in het buitenland kwamen wij medio 2007 terug in Nederland. Degene wiens baan ik overnam was Dikke Vriend van het festival. Dat zijn wij toen ook geworden. Het festival sprak me zeer aan. Kamermuziek is een van mijn liefdes, naast het Lied, Opera, Ballet. En Delft is bijzonder. Ook de fietstocht door Delfland is prachtig. Ik heb daar muziek mogen ontdekken die ik nog niet kende. Buiten in de polder, onder het waterniveau van het riviertje de Gaag zat Cora Burggraaf à la Marina Abramović aan een keukentafel. Ze vroeg pardoes aan het publiek: 'wie heeft er een hekel aan wachten?' en zong toen met Hans Eijsackers aan de vleugel *Waitin'* van Bolcom. Nog nooit van gehoord. Een Lied van maar twee minuten, maar van zo'n ongelooflijke Sehnsucht:

'Waitin all my life', was het de liefde die nooit kwam? De vleugel stond open, wij zaten in de volle zon, de klanken golfdend over ons heen. Binnen twee minuten had ik tranen in m'n ogen." Ik heb een financiële achtergrond. Na een lang leven in loondienst heb ik besloten dingen te doen waar mijn hart naar uitgaat en niet voort te borduren op wat ik al kan. Ik wil dingen blijven ontdekken. Muziek betekent veel voor mijn gevoelsleven. Als voorzitter van dit fijne festival komt dat mooi bij elkaar."

Jan van der Tempel

Medeoprichter

De Oude Bibliotheek Academy

Jan van der Tempel is uitvinder en ondernemer, in Delft actief met Ampelmann, Delft Offshore Turbine en De Oude Bibliotheek Academy. De Oude Bibliotheek zal ook dit jaar weer fungeren als concertlocatie tijdens het festival.

Welke rol speelt klassieke muziek in uw leven?

"Ik ben geen doorgewinterde kenner, wel een groot liefhebber. Muziek brengt me in vervoering, maakt me blij. Ik heb jarenlang pianogeïspeeld en tijdens mijn studietijd zong ik in het mannenkoor Le Bourdon. Ik ben een groot fan van Beethoven. Vooral de grote orkestrale werken. De opbouw, dat het zo groot wordt, dat vind ik prachtig. Daar zit ook wel een connectie met mijn werk. De offshore windturbines waar we aan werken zijn gigantisch. Het zijn de grootste machines die we als mensheid bouwen. Vanuit het vliegtuig lijken ze heel klein. Als je er in een bootje voor ligt, zie je pas goed wat voor enorme constructies het zijn. Ik hou van dat grootse, ook in de muziek. Dat het festival ook dit jaar De Oude Bibliotheek aandoet is prachtig: de kunsten laten klinken in die architectuur, blijft een bijzondere ervaring. Uiteindelijk is dat toch waarvoor we met z'n allen op aarde zijn, denk ik. We moeten kunnen werken om onszelf te voeden en verder te brengen, maar dat we samen kunnen genieten van de schoonheid van kunst, muziek, architectuur; daar gaat het om."

Dat doen jullie ook in De Oude Bibliotheek

"Ik geloof dat je meer bereikt in een mooie omgeving. Dat is ook zo met De Oude Bibliotheek Academy. Daarmee hebben we de kennisoverdrachtfunctie van de bibliotheek naar de eenentwintigste eeuw gebracht, op het gebied van offshore energie. 'Empowering engineering excellence', is onze missie. We zien De Oude Bibliotheek Academy als het clubhuis van de energietransitie. De tijd van politici die akkoorden sluiten is voorbij, het is nu aan de ingenieurs om te zorgen dat het gebouwd wordt. Dat is vaak ingewikkelde problematiek. Ons mooie pand en af en toe een stuk klassieke muziek beluisteren, maken dat voor mij echt makkelijker. Zo liep ik laatst, na een bijeenkomst met milieuorganisaties en mensen uit de industrie over Deep Sea Mining, met een dame de trap af, die zei: "Alleen al deze omgeving maakt dat deze moeilijke discussie veel makkelijker wordt." Ik ervaar dat ook echt zo. Ik ben trots dat wij die mooie plek op deze manier mogen inzetten. Bibliotheken zijn vaak een parapedaardje van een universiteit en op deze manier kunnen we dat behouden voor de universiteit en de stad."

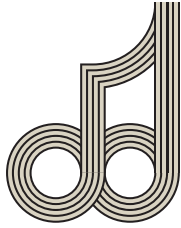

Zijn er overeenkomsten tussen kunst en techniek?

"Zeker. We hebben in De Oude Bibliotheek Academy een studio waarin we de verbinding tussen hele harde techniek verbeelden met animatie met mooie muziek eronder. Het is de kunst moeilijke zaken inzichtelijk te maken. Zeker in energie nemen we tegenwoordig veel voor lief: je doet een schakelaar aan en het licht gaat branden. Vroeger was dat magie, nu vinden we het normaal. Maar dat is het niet. Het vergt ambacht van de mensen die het maken. Die ambacht inzichtelijk maken is een fijne balans tussen kunst en techniek."

Uw bedrijven zijn allemaal in Delft gevestigd. Wat vindt u zo bijzonder aan Delft?

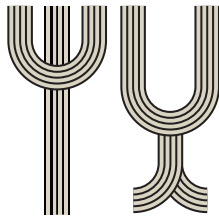
"Toen ik als student vanuit Friesland in Delft aankwam, was het liefde op het eerste gezicht. Het is een prachtige stad, midden in de Randstad. Het oude centrum is prachtig. En zoals de burgemeester zei toen ik hier aankwam: "Delft is groot genoeg om niet iedereen steeds tegen het lijf te lopen, maar klein genoeg dat je continu leuke ontmoetingen hebt." En heel eerlijk: als je iets in de techniek doet, dan heb je techneuten nodig en daarvan hebben we er 25.000 in opleiding hier in Delft. Voor mijn bedrijven is het cruciaal om dicht bij de bron te zitten. Dat zijn de TU-Delft en de hogescholen die hier zijn."

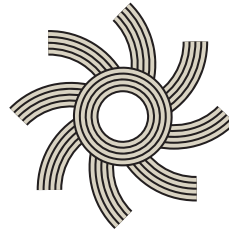
muziek

dans

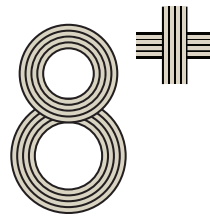
eten + drinken

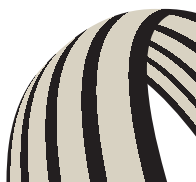
jeugd

voordracht

leeftijd

program

programma

programma

programma

prog a

ProgrammaOuverture

Wo 27 juli 20.15 uur

Van der Mandelezaal, € 43,50

Dit concert wordt live uitgezonden door NTR Radio 4 tijdens het Avondconcert.

Piano's Maene levert de Steinway & Sons concertvleugel.

Joseph Haydn

1732 — 1809

Strijkkwartet nr. 53 in D gr.t.

op.64/5 H.3/63, 1790

Goldmund Quartet

Florian Schotz, viool

Pinchas Adt, viool

Christoph Vandory, altviool

Raphael Paratore, cello

Nodar Gabunia

1933 — 2000

Improvisatie & Toccata, 1962

Nino Gvetadze, piano

Ernő Dohnányi

1877 — 1960

Strijksextet in Bes gr.t., 1893

*Allegro ma tranquillo**Scherzo: Allegro vivace**Adagio quasi andante**Finale: Animato*

Florian Schotz, viool

Pinchas Adt, viool

Christoph Vandory, altviool

Ivan Vukčević, altviool

Raphael Paratore, cello

Sebastian Klinger, cello

Pauze

Augusta Holmès

1847 — 1903

Trois Chansons populaires:

Les trois pages, Mignonne,

La princesse, 1883

Natalia Gabunia, piano

Ketevan Badridze, piano

Ekaterina Walter-Kühne

1870 — 1930

Fantasie voor harp "Op een thema

uit Jevgeni Onegin" op. 81, 1909

Gwyneth Wentink, harp

Felix Mendelssohn-Bartholdy

1809 — 1847

Pianotrio nr. 1 in d kl.t. op.49, 1839

*Molto allegro ed agitato**Andante con moto tranquillo**Scherzo**Finale*

Nino Gvetadze, piano

Baiba Skride, viool

Sebastian Klinger, cello

Ouverture

Dit jaar staat het Delft Chamber Music Festival in het teken van mensen en hun verhalen. De aaneengeschakelde verhalen vormen een compleet muzikaal boek. Maar voordat we met het eerste hoofdstuk beginnen, is er natuurlijk een proloog, een prelude of in dit geval een *Ouverture*. Vanavond vangen we een glimp op van enkele personages die we tijdens de reis in dit festival uitgebreider zullen ontmoeten.

Zo is daar Nodar Gabunia: één van de muzikale schatten die we gaan ontdekken. Hij was een bijzondere pianist, componist en pedagoog. Hij wijdde zijn leven aan het dienen van de muziek en het grootbrengen van een grote generatie pianisten binnen de muren van het Tbilisi Conservatorium. Als leerling van Alexander Goldenweiser en Aram Khachaturian werd de pianist Gabunia terecht gezien als een voorloper van de 20e-eeuwse muziek in de Sovjet-Unie. Hij voerde als een van de eersten in het land veel moderne werken uit zoals Bartóks pianoconcerten en de *Sonate voor trompet, piano en percussie*. De componist Gabunia creëerde een muzikale taal, die direct herkenbaar, technisch uitdagend en ongelooflijk sfeervol is. Hij leefde en diende zijn land Georgië zijn hele leven, maar stierf in Amsterdam en liet een verborgen schat achter: zijn composities.

Vanavond horen we ook werk van componist en pianist Ernő Dohnányi. Hij had een gecompliceerd leven. Hij werd ervan beschuldigd onder invloed van nazi's te zijn, maar werd later volledig vrijgesproken. Als een 'vergeten held van het Holocaust-verzet' slaagde hij erin vele levens van Joodse muzikanten te redden in de jaren dat hij directeur was van de Liszt Academy of Music en dirigent van de Budapest Philharmonic.

De muze Auguste Holmès mag in deze *Ouverture* niet ontbreken. Zij was een van die vrouwen die tijdens haar leven indruk heeft gemaakt op een aantal grote componisten: ze was de muze van César Franck en Camille Saint-Saëns. Holmès was zelf een getalenteerd componiste en Liszt bewonderde haar werken en moedigde haar ook aan om te blijven componeren. Ze was in veel opzichten buitengewoon. Ze verzette zich tegen de regels van de samenleving en publiceerde haar werken gewoon onder haar eigen naam. Veel van haar composities zijn geschreven ter ondersteuning van patriottische en humanistische doelen. Ze had een relatie met Catulle Mendès, met wie ze vijf kinderen kreeg. Ze waren echter niet getrouwd en hij heeft nooit publiekelijk hun kinderen erkend.

Auguste was mooi, getalenteerd en dapper. Haar gezicht is vandaag misschien niet beroemd, maar de gezichten van haar drie dochters Huguette, Claudine en Helyonne hebben voor altijd hun plaats gevonden in het schilderij van Auguste Renoir, dat tot op de dag van vandaag te zien is in het Metropolitan Museum of Art in New York City.

Tenslotte brengen we de componist Felix Mendelssohn-Bartholdy in deze *Ouverture* voor het voetlicht. Behalve dat hij een geweldige componist en musicus was, herontdekte Mendelssohn met succes veel klassieke werken die anders onopgemerkt zouden blijven. We kennen zijn grote toewijding aan de muziek van Bach en de revival van de *Matthäus Passion*, maar naast de grote componisten uit het verleden speelde en promoveerde hij ook regelmatig de muziek van zijn tijdgenoten, Schumann, Berlioz, Gade en vele anderen. Tijdens het Slotconcert op 7 augustus zetten we hem centraal als bedankje voor zijn inzet en als een ode aan zijn muziek. Dat wordt een spetterend einde van deze editie van Delft Chamber Music Festival. Maar vanavond maakt Mendelssohn eerst deel uit van de *Ouverture*!

Programma*Dohnányi pianist en componist*

Do 28 juli 16.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Piano's Maene levert

de Steinway & Sons

concertvleugel.

Ludwig van Beethoven

1770 — 1827

Pianoconcert nr. 4 in G gr.t. op.58, 1805

*Allegro moderato**Andante con moto**Ronde (Vivace)**Nino Gvetadze, piano**Baiba Skride, viool**Natalia Gabunia, viool**Ivan Vukčević, altviool**Sebastian Klinger, cello**Ying Lai Green, contrabas**Galdric Subirana, pauken*Ernő Dohnányi

1877 — 1960

Pianokwintet nr. 1 in c kl.t. op.1 W082, 1895

*Allegro - Adagio - Tempo I**Scherzo. Allegro vivace**Adagio, quasi andante**Allegro animato**Ketevan Badridze, piano**Baiba Skride, viool**Natalia Gabunia, viool**Ivan Vukčević, altviool**Sebastian Klinger, cello*

Dohnányi pianist en componist

Brahms keurmerk

Het zal je maar gebeuren: een paar dagen voor je achttiende verjaardag krijg je een ansichtkaart van je docent dat niemand minder dan de grote Johannes Brahms een uitvoering van je pianokwintet wil horen. Het overkwam Ernst von Dohnányi (in het Hongaars Dohnányi Ernő). Dat zat zo: in 1895 was Hans Koessler, compositiedocent aan wat nu de Franz Liszt Muziekacademie in Boedapest is, vakantie aan het houden in Bad Ischl, een beroemd kuuroord waar ook Frans Jozef I en zijn vrouw Elizabeth van Oostenrijk graag kwamen. En Johannes Brahms. Die componeerde er 's zomers. Koessler en Brahms kenden elkaar en tijdens een ontmoeting in het kuuroord vertelde Koessler over de uitvoering van een pianokwintet van een van zijn studenten die met groot gejuich door het publiek was ontvangen. Brahms, die zelf twintig jaar daarvoor een pianokwintet had gecomponeerd dat bol staat van de Hongaarse invloeden, vroeg nieuwsgierig om de partituur. Die wekte zijn interesse en hij vroeg om een uitvoering van het pianokwartet. Omdat Dohnányi zelf niet naar Oostenrijk kon komen, werd ter plekke een uitvoering geregeld. Brahms was zo verrukt, dat hij uitriep: 'Ik had het zelf niet beter kunnen schrijven'. Brahms zorgde voor een uitvoering van het kwintet in Wenen, later dat jaar, met Dohnányi aan de piano.

Dat Brahms zo enthousiast was over de muziek van de jonge Hongaar is eigenlijk niet verwonderlijk. Dohnányi zou later als pianist, dirigent, muziekpedagoog en componist (en ook zo'n beetje in die volgorde) furore maken. Hij was geen grote vernieuwer, maar schreef in een iets aan de tijdgeest aangepaste Brahms-stijl. Naast de muziek van schoolvriend Béla Bartók - een revolutionair componist - valt die behoudende stijl des te meer op. Dat heeft ervoor gezorgd dat over Dohnányi's composities lange tijd wat besmuikt werd

gedaan. Niet nieuw, dus niet spannend. Dat is natuurlijk onzin. Het pianokwintet lijkt inderdaad verder te gaan waar Brahms is gestopt: warmbloedige romantische muziek, flink gekruid met Hongaarse volksmuziekinvloeden. Met een keurmerk van Brahms erop. Dat is toch juist een prachtige kwalificatie?

Orpheus

Drie jaar na deze 'Brahmszomer' vroeg Hans Richter, een van de bekendste dirigenten van zijn tijd, Dohnányi als solist in Beethovens *Pianoconcert nr. 4* voor een tournee van maar liefst 32 concerten in twee maanden. Hiermee vestigde Dohnányi zijn naam als uitzonderlijk pianist. Met Beethovens muziek had hij zijn hele carrière een zeer sterke band. In de negentiende eeuw was het een sport onder musici, muziekjournalisten en andere muziekkenners om de mooiste bijnaam voor een muziekstuk te verzinnen. Talloze symfonieën, concerten en andere stukken zijn daardoor bekend geworden onder een naam die de componist ze nooit gegeven heeft: Beethovens 'Keizersconcert' (*Pianoconcert nr. 5*), alle bijnamen van Haydns symfonieën (behalve 'Le Matin', 'Le Midi' en 'Le Soir', die gaf Haydn ze zelf), Mozarts 'Kegelstatt-Trio'...

Ook Ludwig van Beethovens *Pianoconcert nr. 4* kreeg een bijnaam: 'Orpheus', naar de tragische Griekse muzikant die de wilde dieren stil kreeg met zijn muziek en zijn geliefde wist te redden uit de onderwereld, maar haar weer verloor doordat hij zich niet kon inhouden en tegen de afspraak in tóch omkeek op de terugweg. Maar er is nogal wat gesteggel geweest over wie die bijnaam gaf, en waarom. Musicoloog Owen Jander heeft het verlossende woord: 'Al decennia lang woedt er een amusant debat onder schrijvers van programmaboekjes of het tweede deel van Beethovens *Pianoconcert nr. 4* al dan niet iets met de mythe van Orpheus te maken heeft'.

Programma*Dohnányi pianist en componist*

Do 28 juli 16.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Dit 'debat' kan samengevat worden: "Het was Liszt die als eerste het langzame deel uit het *Pianoconcert nr. 4* van Beethoven vergeleek met het verhaal van Orpheus die de wilde beesten temt met de muziek van zijn lier; Beethoven had zo'n idee natuurlijk niet in zijn hoofd". Deze zin bevat vier fouten.'

Janders gehele analyse zullen we u besparen, maar die vier fouten geven we u: het was niet Liszt, maar Beethovenbiograaf Adolf Bernhard Marx; het tweede deel is geen 'langzaam deel'; men kijkt naar de verkeerde scène uit de verkeerde Orfeo-opera (voor de geïnteresseerde: we moeten kijken naar de opera *Orpheus* van Beethovens goede vriend Freidrich August Kanne); en tot slot - en belangrijkste - had Beethoven dat idee wél in zijn hoofd. Op zijn reis naar de onderwereld om zijn Euridice te redden moest Orpheus een aantal obstakels overwinnen. Eén daarvan (of beter gezegd: drie daarvan) waren de furiën, drie wraakgodinnen die samen met de driekoppige monsterhond Kerberos de poort bewaakten. Orpheus versloeg ze met zijn muziek. Het is juist deze strijd die Beethoven in het *Andante con moto* van dit pianoconcert op muziek heeft gezet.

Het deel is in vijf secties te verdelen: Eerst confronteert Orpheus de furiën in een dialoog tussen het orkest en de piano, met steeds kortere frases. Dan overwint Orpheus de furiën, te herkennen aan een lang decrescendo. Vervolgens speelt Orpheus op zijn lier om Euridice door de onderwereld naar boven te leiden. De piano heeft dan een solo, de strijkers imiteren met vier akkoorden de klank van de lier. Dan breekt Orpheus zijn gelofte dat hij niet om zal kijken, hier klinkt een pianosolo. Tot slot valt Euridice terug in de duisternis van de onderwereld; het orkest zet weer in, met muziek van de opening van het deel. Met zo'n verhaal zou je haast vergeten dat het *Pianoconcert nr. 4* nog twee delen heeft. Het eerste deel is totaal anders dan het publiek vroeger verwachtte: in plaats van een orkestintrodactie, of op z'n minst een piano die een orkest nadoet, begint Beethoven met een poëtische, dromerige pianosolo. Het deel blinkt uit in frisse helderheid en serene rust. Het derde deel is een geweldige finale vol met onverwachte wendingen en briljante vondsten. Alle drie de delen zijn van ongeëvenaarde kwaliteit, in dit concerto is hemelbestormer Beethoven op z'n allerbest.

Programma*Dohnányi pianist en componist*

Do 28 juli 16.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Beeld:
Ernő Dohnányi

Programma

De muze

Do 28 juli 20.15 uur, inleiding 19.15 uur

Van der Mandelezaal, € 43,50

Piano's Maene levert
de Steinway & Sons
concertvleugel.Camille Saint- Saëns

1835 — 1921

Pianokwartet nr. 2 in Bes gr.t. op.41 ICS 170, 1875

*Allegretto**Andante maestoso ma con moto**Poco allegro più tosto moderato**Allegro*

Ketevan Badridze, piano

Natalia Gabunia, viool

Ivan Vukčević, altviool

Ketevan Roinishvili, cello

Franz Liszt

1811 — 1886

Isoldes Liebestod in C gr.t.

transcription voor piano s447, 1867

Nino Gvetadze, piano

Augusta Holmès

1847 — 1903

La Nuit et l'amour uit

l'Ode symphonique 'Ludus pro Patria', 1888,

bew. door Gijs Kramers, 2022

Gwyneth Wentink, harp

Florian Schotz, viool

Pinchas Adt, viool

Christoph Vandory, altviool

Raphael Paratore, cello

Pauze

Camille Saint- Saëns

1835 — 1921

La Solitaire uit Méloides persanes, op.26, 1870,

opgedragen aan Holmès

Ketevan Badridze, piano

Baiba Skride, viool

César Franck

1822 — 1890

Pianokwintet in f kl.t., 1879

*Molto moderato quasi lento - Allegro**Lento con molto sentimento**Allegro non troppo ma con fuoco*

Nino Gvetadze, piano

Florian Schotz, viool

Pinchas Adt, viool

Christoph Vandory, altviool

Raphael Paratore, cello

De muze

César Franck was haar leraar, Camille Saint-Saëns wilde met haar trouwen en Franz Liszt bewonderde haar composities. En toch is deze getalenteerde componiste nauwelijks bekend bij het grote publiek: Augusta Holmès, de vrouw die tegen de conventies in gewoon onder haar eigen naam publiceerde.

Nino Gvetadze bracht al deze componisten bijeen in één programma, gecentreerd rond de muze Augusta Holmès; de Franse componiste van Ierse afkomst die zeer populair was in de Parijse kunstenaarskringen. Van Holmès klinkt een instrumentaal intermezzo uit *Ludus pro Patria*, in een nieuwe bewerking voor harp en strijkkwartet die speciaal voor het festival is gemaakt. Daarvoor en daarna klinken drie bekende meesterwerken van Saint-Saëns, Liszt en Franck, met als extraatje een liefdeslied dat Saint-Saëns aan hun gemeenschappelijke muze heeft opgedragen.

Pleitbezorger van Franse kamermuziek

Toen Camille Saint-Saëns zijn *Tweede pianokwartet in Bes* schreef, speelde kamermuziek niet zo'n belangrijke rol in Frankrijk. De nadruk lag veel meer op opera en vocale muziek. Saint-Saëns zou er alles aan doen om die trend tegen te gaan. Niet alleen door zelf veel intieme instrumentale muziek te schrijven, maar ook door een nieuwe vereniging op te richten in 1871: de Société Nationale de Musique. Tijdens de vermaarde muzikale avonden die deze club organiseerde, klonken wereldpremières van de mooiste Franse kamermuziek; vaak uitgevoerd door de componisten zelf, samen met rondreizende topsolisten. Zo speelde Saint-Saëns bijvoorbeeld de pianopartij tijdens de première van zijn *Tweede pianokwartet in Bes*, met als violist de beroemde Spaanse vioolvirtuoos Pablo de Sarasate; de violist voor wie hij ook het *Introduction et Rondo capriccioso* en zijn *Derde vioolconcert* schreef. Zou Saint-Saëns

de vioolcadens in het onstuimige derde deel óók speciaal voor zijn Spaanse vriend hebben bedacht, en de pianocadens die daarop volgt voor zichzelf? Afgezien van deze twee opvallende solopassages spelen de vier instrumenten een gelijkwaardige rol in dit contrastrijke pianokwartet, waarin lyrische passages worden afgewisseld met heldhaftige melodieën en complexe fuga's.

Twee bewonderaars van Wagner

Hoewel Franz Liszt geen Fransman was maar een Hongaar, had deze rondreizende pianist en componist toch een bijzondere band met Parijs. Vooral tijdens de jaren 1820 en 1830, toen hij regelmatig optrad in de Parijse salons. Net als talloze andere kunstenaars was hij onder de indruk van de getalenteerde Augusta Holmès. Hoewel ze elkaar vermoedelijk maar één keer hebben ontmoet in Duitsland, waar ze allebei een repetitie bijwoonden van Wagners *Das Rheingold*, raakten ze bevriend en schreven ze elkaar brieven. Liszt prees haar werk en stimuleerde Holmès om vooral door te gaan met componeren, ook al was dat destijds heel ongebruikelijk voor een vrouw. Net als Holmès was Liszt een bewonderaar van Wagners muziek en tegelijkertijd was hij ook nog op een andere manier verbonden met deze omstreken Duitse componist: Wagners tweede vrouw was Cosima, de dochter van Liszt, die dus de schoonvader van Wagner was. Liszt heeft diverse aria's van Wagner getranscribeerd voor piano, waarmee hij Wagners toneelmuziek bekend maakte bij een breed publiek buiten de opera. *Isoldes Liebestod* is daarvan een mooi voorbeeld.

Nieuwe versie van La Nuit et l'Amour

Omdat Augusta Holmès niet zo veel kamermuziek heeft geschreven, maar vooral veel liederen en grootschalige composities voor koor en symfonieorkest componeerde, klinkt er vanavond een arrangement van één van haar bekendste stukken. 'La Nuit et l'Amour' is het tweede deel uit de symfonische ode voor koren en orkest *Ludus pro Patria*. De tekst, die Holmès zoals voor haar gebruikelijk zélf had geschreven, gaat over liefde als grote inspiratiebron voor het leven. Geen verrassend motto voor een felbegeerde vrouw, die jarenlang een openbare affaire had met de Franse schrijver en dichter Catulle Mendès. Drie van de vijf kinderen die ze samen kregen zijn voor eeuwig vastgelegd op het beroemde schilderij 'Les filles de Catulle Mendès' van Auguste Renoir, een portret van drie beeldschone dochters rond een piano. De wereldpremière van *Ludus pro Patria* in 1888 was zo'n succes, dat er al gauw een reprise plaatsvond en daarnaast werden verschillende hoogtepunten uit dit werk ook regelmatig los uitgevoerd, zoals 'La Nuit et l'Amour'. Vandaag gaat een gloednieuwe versie voor harp en strijkkwartet in première, die altviolist, arrangeur en dirigent Gijs Kramers speciaal voor het festival heeft gemaakt.

Ode aan Holmès

Of het waar is dat Saint-Saëns Holmès meerdere keren ten huwelijk heeft gevraagd en of dat serieus of grappig was bedoeld, dat weten we niet precies. Maar het is wel duidelijk dat hij enorm was gecharmeerd van deze talentvolle, muzikale vrouw. Tegelijkertijd vond hij het waarschijnlijk ook een beetje ongemakkelijk dat zij, tegen de gebruikelijke sociale codes in, een succesvolle carrière als componist nastreefde. "Net als kinderen hebben vrouwen geen besef van obstakels, en hun wilskracht breekt alle barrières. Mademoiselle Holmès is een vrouw,

een extremist", zo beweerde Saint-Saëns eens. Of het nu een liefdesverklaring was, of een aardig gebaar aan een opmerkelijke vrouw; in ieder geval zou Saint-Saëns het liefdeslied 'La Solitaire' uit zijn bundel *Mémoires persanes* opdragen aan Augusta Holmès. Vanavond klinkt dit gedicht zonder woorden in een versie voor viool en piano.

Meesterwerk van de leraar

Als het aan de autoritaire vader van César Franck had gelegen, dan was zijn zoon beroemd geworden als rondreizend pianovirtuoos. Een solocarrière heeft deze Belgisch-Franse musicus echter nauwelijks gehad, hij is vooral bekend geworden als orgeldocent en componist. In de Parijse scene was hij regelmatig te gast tijdens de muzikale soirees van de Société nationale de musique, opgericht door Saint-Saëns. De laatst jaren van zijn leven werd Franck zelfs verkozen tot voorzitter van dit gezelschap, omdat de leden niet langer tevreden waren met het conservatieve beleid van de oprichter. Dat Franck eerder vooruitstrevend dan conservatief was, blijkt bijvoorbeeld ook uit zijn keus om zich te ontfemen over de muzikale opleiding van Augusta Holmès, die niet aan het conservatorium mocht studeren omdat ze vrouw was. Francks indrukwekkende *Pianokwintet in f* klonk voor het eerste tijdens één van de muziekavonden van zijn eigen vereniging, met de componist zelf achter de piano. Hij overrompelde zijn publiek met een stormachtige, vurige en gepassioneerde compositie, vol extreme dynamische contrasten en meeslepende melodieën.

Programma*Jubileumconcert*

Vr 29 juli 19.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Piano's Maene levert

de Steinway & Sons

concertvleugel.

Franz Schubert

1797 — 1828

Sonata in a kl.t. D385, 1816

*Allegro moderato**Andante**Menuetto Allegro**Allegro**Isabelle van Keulen, viool**Nino Gvetadze, piano**Eka Chabashvili*

1971

The Three Graces of Delft voor 2 violen en piano,
gebaseerd op Come and Go van Samuel Beckett, 2022*Isabelle van Keulen, viool**Liza Ferschtman, viool**Nino Gvetadze, piano**Johannes Brahms*

1833 — 1897

Pianokwartet nr. 3 in c kl.t. op.60 'Werther kwartet', 1875

*Allegro non troppo**Scherzo: Allegro**Andante**Finale: Allegro comodo**Isabelle van Keulen, viool**Ivan Vukčević, altviool**Sebastian Klinger, cello**Nino Gvetadze, piano*

Jubileumconcert

Isabelle van Keulen, artistiek leider 1997 - 2006

"Toen ik in 1994 met Marianne Brinks, mijn toenmalige manager en medeoprichtster van het festival, in Australië te gast op een kamermuziekfestival, vroeg ik me af waarom er een soortgelijk festival eigenlijk niet in Nederland bestond: van hoog niveau, ad hoc en op een geweldige locatie? En bovenal met een unieke sfeer van bevriende musici die in vrij korte tijd vele concerten samen verzorgen. We zijn toen zeker een jaar op zoek naar een locatie geweest en stuiten uiteindelijk op Museum Prinsenhof Delft. Daar was de Van der Mandelazaal gepland, maar nog niet gebouwd of liever gezegd nog niet overdekt. Zij zochten een evenement en wij een locatie! We hebben nog twee jaar nodig gehad om sponsors, musici en iedereen eromheen aan te trekken."

Dierbare herinneringen

"Delft geeft een unieke periode in mijn leven weer: de geweldige collega's, de carte blanche om alle programma's te maken en in die periode zijn mijn twee kinderen op de wereld gekomen, Simon (1999) en Rose (2000). Zij waren er ettelijke keren bij en ondanks dat het natuurlijk verschrikkelijk veel werk was (in het eerste jaar heb ik de etenscoupons en naambadges zelf geknutseld!), heb ik er veel dierbare familiale herinneringen aan. Er zijn vriendschappen voor het leven in Delft ontstaan. Toen ik na tien jaar besloot ermee te stoppen, was dat om meerdere redenen. Zo was ik altijd aan het werk in de zomervakantie en merkte ik dat ik meer behoefte kreeg om de diepte in te gaan met een vast ensemble. Toen werd ik lid van het Leopold Trio en richtte ik in 2011 het Isabelle van Keulen Ensemble op."

Unieke locatie

"Uniek aan het festival is en blijft de locatie! In mijn tijd waren alle concerten in de Van der Mandelezaal, dus het festival was wat kleiner in schaal en daardoor waarschijnlijk ook intiemer;

we hadden vele jaren een vast publiek dat steeds weer op dezelfde plaatsen zat, dus het geheel voelde aan als een familiefeestje dat elke zomer weer plaatsvond! Daar heb ik echt van moeten afkicken en heb daar ook zeker met wat weemoed in de eerste jaren erna aan teruggedacht. Daarom verheug ik me nu extra om er weer bij te zijn, zonder alle stress van het organiseren!"

Liza Ferschtman, artistiek leider 2007 - 2021

"In de 15 jaar dat ik artistiek leider was, kon ik natuurlijk mijn eigen twist aan het festival geven. Zo zijn er enkele onderdelen en locaties aan het festival toegevoegd. Een van mijn favorieten - er zijn er natuurlijk veel meer - was het Slotconcert bij Op Hodenpijl. Dit concert is de afsluiting van de Stoelendansconcerten in Midden-Delfland. Het is een prachtige locatie net buiten Delft en alle bezoekers en musici die in aparte groepen de dag doorbrachten kwamen daar aan het eind bij elkaar. Vooral het gezamenlijk eten van musici en publiek na afloop in de tuin was een feest. Die sfeer was altijd magisch."

Artistiek leiderschap overdragen

"Ik heb na het afscheid als artistiek leider in 2021 het festival wel aardig kunnen loslaten, geloof ik. Al is natuurlijk mijn emotionele betrokkenheid nog steeds heel groot. Ik wil dat het festival goed blijft gaan en dat het fier overeind kan blijven staan, ook als er voor de culturele sector zwaardere tijden zijn. Sinds afgelopen jaar heb ik al best veel kunnen spelen met 'mijn' musici uit de Delftse jaren, die banden zijn door de jaren heen echt heel hecht geworden en worden nu voortgezet. Wij kunnen daar voor de rest van ons leven uit putten, dat is heel bijzonder!"

Programma*Jubileumconcert*

Vr 29 juli 19.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Nieuwsgierig publiek

“Het Delft Chamber Music Festival is uniek door een combinatie van factoren. De prachtige stad, de schitterende zaal (ondanks de hoge temperaturen af en toe), het internationale niveau en de zorg voor de samenhangende programmering. Maar een belangrijke eigenschap dat Delft Delft maakt, is de grote welwillendheid en nieuwsgierigheid van het publiek!”

Nino Gvetadze, artistiek leider sinds 2021

“Een nieuwe artistiek leider betekent niet meteen een nieuw festival. Delft staat al jaren bekend om de hoge kwaliteit van de concerten en de diversiteit van de musici. Daar wil ik niets aan veranderen. We zetten ook de traditie voort van het programmeren rond een bepaald thema, zodat onze bezoekers een totaalplaatje krijgen van bepaalde werken of componisten. Zo geven we ze de kans nieuwe, interessante details te ontdekken; zelfs in de stukken die heel bekend lijken. Ik wil ook graag verder kijken om te zien welk gebied in de klassieke muziek op dit moment onze aandacht nodig heeft, zoals bijvoorbeeld jonge musici. Wij lanceerden daarom vorig jaar de Delft Festival Academy. Hierin krijgen jonge musici de kans om elkaar te ontmoeten, met vooraanstaande musici samen te werken en concerten tijdens het festival te verzorgen.”

Magie op het podium

“Kamermuziek heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in mijn leven. Als pianist breng ik veel tijd alleen door met oefenen en reizen ten behoeve van solorecitals of concerten met orkesten. Kamermuziek geeft mij de mogelijkheid om interessante en inspirerende muzikanten te ontmoeten, om met hen samen te werken en van hen te leren en als musicus te groeien. Het is een manier van communiceren waarbij je moet luisteren, leiden, reageren, improviseren en snel beslissen. Je moet samenwerken, ondersteunend én inspirerend zijn. Als je samenspeelt en al deze ervaringen deelt, zijn er momenten waarop het publiek de elektriciteit en de magie voelt die op het podium ontstaat. Dit is alleen mogelijk tijdens het spelen van kamermuziek.”

Schoonheid

“Kamermuziekfestivals hebben de kwaliteit om zowel het publiek als de muzikanten blij te maken. Het is niet één concert, dat ons allemaal samenbrengt, maar de hele week van musiceren, een reis door de muzikale tijdlijn. Dit schept een ongelooflijke band. Natuurlijk worden stukken ingestudeerd, maar er is altijd ruimte voor de onverwachte, geïmproviseerde momenten, die extra spanning en magie toevoegen aan het concert. In Delft zijn we daarbij omringd door een unieke sfeer, schoonheid en geschiedenis, die een extra laag, misschien zelfs de basis vormen voor het creëren van het sprookjesachtige gevoel, waardoor onze fantasie de vrije loop krijgt.”

Programma

Openluchtconcert

Vr 29 juli 21.00 uur

Locatie nog niet bekend, gratis entree

Openluchtconcert

Natalia Gabunia, viool
Isabelle van Keulen, viool
Sinfonia Rotterdam o.l.v. Conrad van Alphen

Traditiegetrouw organiseert het Delft Chamber Music Festival op de eerste vrijdag van het festival een concert in de openlucht als 'een cadeau aan de stad Delft'. Hier geniet je van een heerlijk zomeravondconcert in de buitenlucht.

Dit jaar is Sinfonia Rotterdam onder leiding van dirigent Conrad van Alphen bij ons te gast. Zij brengen de muziek van klassieke meesters op een dynamische, indringende wijze. Het orkest weet het publiek zo te betrekken bij hun concerten dat het een echte muzikale beleving wordt. Conrad van Alphen werd geboren in Pretoria, Zuid-Afrika, waar hij na zijn muziekstudie als contrabassist werkte voor het Zuid-Afrikaans Nationaal Orkest. Op 26-jarige leeftijd verhuisde hij naar Nederland. Hij volgde directielessen bij Eri Klas en Roberto Benzi.

Het belooft een mooie avond te worden waarbij Sinfonia Rotterdam u als geen ander weet te boeien met nieuwe muzikale kleuren en contrasten. Natuurlijk ontmoet u ook enkele festivalmusici. Laat u betoveren als de avond valt en geniet u van het bijzondere decor van Delft.

Programma
Openluchtconcert
Vr 29 juli 21.00 uur
Locatie nog niet bekend, gratis entree

28 **Programma**
Meemaakvoorstelling
Za 30 juli 14.00 uur
De Sigarenfabriek, € 7,50

Meemaakvoorstelling

Kinderen van 8 - 12 jaar uit Delft en omgeving acteren, zingen en musiceren alsof hun leven ervan af hangt tijdens de jaarlijkse *Meemaakvoorstelling*. Onder professionele begeleiding repeteren enthousiaste en vooral nieuwsgierige kinderen twee dagen lang aan een muzikale productie.

Ouders, grootouders, broertjes, zusjes, buurjongens en -meisjes zijn dan natuurlijk van harte welkom om de uitvoering van deze voorstelling te komen bewonderen.

Programma

Geschenken

Za 30 juli 16.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Piano's Maene levert
de Steinway & Sons
concertvleugel.Maurice Ravel

1875 — 1937

Ma mere l'oye, 1908 - 1910

*Pavane de la Belle au bois dormant**Petit Poucet**Laideronnette, Impératrice des Pagodes**Les entretiens de la Belle et de la Bête**Le jardin féerique*

Nino Gvetadze, piano

Ketevan Badridze, piano

César Franck

1822 — 1890

Vioolsonate A gr.t., 1886

*Allegretto ben moderato**Allegro**Recitativo - Fantasia**Allegretto poco mosso*

Natalia Gabunia, viool

Nino Gvetadze, piano

Beeld: 'Réunion de musiciens chez M. Godebski'
Georges d'Espagnat, 1910.Zittend: Cyprian Godebski en zijn zoon Jean.
Ricardo Viñes aan de piano en rechts staand Ravel.

Geschenken

Omdat we het 25-jarig jubileum van het festival vieren, trakteren we ons publiek natuurlijk op cadeautjes - net als componisten die hun vrienden ook vaak op muziekstukken trakteren. Zo creëerde Maurice Ravel zijn mooiste sprookjesstuk *Ma mere l'oye* voor Jean en Mimie, de kinderen van zijn dierbare vrienden Cyprian en Zofia Godebski. Ravel baseerde zijn 'suite' voor een groot deel op *de Sprookjes van Moeder de Gans*. In dit stuk laat hij duidelijk zien, zich volledig in de kinderziel te kunnen verplaatsen, terwijl hijzelf geen kinderen had. Later zou hij dat nog eens doen toen hij *L'Enfant et les sortilèges* componeerde.

Na voltooiing van zijn legendarische vioolsonate werd César Franck door de pianiste Marie-Léontine Bordes-Pène gevraagd of hij genegen was het werk aan te bieden aan Eugene Ysaÿe en zijn bruid Louise Bourdeau

de Courtrai. Franck schreef terug: "Ik wil dat graag doen, ik heb het nog aan niemand anders beloofd en het zou mij een groot genoegen doen als zo'n groot kunstenaar ervoor zou pleiten". Charles Bordes, zwager van de pianiste, nam de taak op zich het werk te presenteren als Francks huwelijksgeschenk op de ochtend van de trouwdag op 26 september 1886 in Arlon. Na een snelle oefensessie speelden Eugene Ysaÿe en Marie-Léontine Bordes-Pène het stuk voor de gasten. Het werk staat bekend om zijn relatief lastige pianopartij. De moeilijkheden zijn onder andere de zeer grote akkoorden - Franck had zelf zeer grote handen - en de virtuoze passages in met name het tweede deel.

Beide werken werden pareltjes in het klassieke repertoire: het zijn de meest bijzondere cadeaus die je je maar kunt wensen!

Programma*Nodar Gabunia, een verborgen schat*

Za 30 juli 19:00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Nodar Gabunia

1933 — 2000

Pianotrio in F gr.t., 1998

*Allegretto**Adagio tempo rubato**Allegro inquieto**Ketevan Badridze*, piano*Natalia Gabunia*, viool*Ketevan Roinishvili*, cello*Franz Schubert*

1797 — 1828

Moment Musical nr. 2

in As gr.t. op.94 D780, 1828

Nino Gvetadze, piano*Nodar Gabunia*

1933 — 2000

Sonate voor trompet,

piano en percussie, 1979

*Sostenuto**Tempo molto rubato**Toccata**Molto sostenuto**Sergei Nakariakov*, trompet*Nino Gvetadze*, piano*Galdric Subirana*, percussie

Nodar Gabunia, een verborgen schat

Nodar Gabunia, een verborgen schat

Za 30 juli 19:00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Nodar Gabunia (1933 – 2000) was een buitengewoon persoon: een bijzondere pianist, componist en pedagoog. Hij domineerde de Georgische muzikwereld in de laatste decennia van de 20e eeuw. Toen hij nog in de twintig was, merkte Dmitri Sjostakovitsj hem op. Die omschreef hem als een van de meest getalenteerde componisten van zijn generatie. Na cum laude te zijn afgestudeerd aan het Staatsconservatorium van Moskou, waar hij piano studeerde bij Aleksandr Goldenweiser en compositie bij Aram Khachaturian, keerde hij terug naar Georgië om de pianoafdeling aan het Tbilisi Conservatorium te leiden.

Gabunia wijdde zijn leven aan de muziek en het grootbrengen van een grote generatie pianisten binnen de muren van het conservatorium. Hij gaf les aan veel uitstekende Georgische pianisten, waaronder Nino Gvetadze. En in het culturele leven werd er altijd reikhalzend uitgekeken naar de concerten die zijn studenten gaven. In verschillende stadia van zijn carrière doceerde Gabunia als gasthoogleraar aan de conservatoria van Parijs, Londen, Den Haag en New Orleans.

Schubert

In de loop van zijn illustere carrière kreeg Gabunia erkenning als pianist, componist en leraar. Als pianist werd hij terecht gezien als een voorloper van de 20e-eeuwse muziek in de Sovjet-Unie. Hoewel hij zelf groot liefhebber van Schubert was – ‘Schubert is my love in music’, was hij een van de eersten in het land die veel moderne werken uitvoerde, waaronder Bartóks pianoconcerten en het door hemzelf gecomponeerde stuk *Sonate voor trompet, piano en percussie*. Naast het gevestigde klassieke repertoire promoveerde hij actief werken van Schönberg, Kurtág, Berio en Stockhausen, die anders zelden werden uitgevoerd in de Sovjet-Unie. De componist Gabunia creëerde een muzikale taal die direct herkenbaar, technisch uitdagend en ongelooflijk sfeervol is. Hoewel Gabunia zijn land Georgië zijn hele leven diende, stierf hij in Amsterdam en liet een verborgen schat achter: zijn composities. Kort nadat hij overleed, eerden zijn studenten zijn nagedachtenis door een nationale pianowedstrijd in zijn naam op te richten in Georgië.

Hemels Pianotrio

Dit concert omvat twee van zijn meest indrukwekkende kamermuziekwerken: het *Pianotrio* en de *Sonate voor trompet, piano en percussie*. Het *Pianotrio* is zijn laatste werk, hij schreef het in 1998. Hij wist dat hij ernstig ziek was en het stuk weerspiegelt dan ook duidelijk zijn innerlijke strijd tussen leven en dood. Een eenvoudig, zonnig begin wordt al snel onderbroken door een storm van twijfel en angst en leidt ons naar de hallucinerende uitbarstingen tussen viool en cello. Deze intense dialoog resulteert in een hemelse melodie vol warmte. De pianomonoloog in het tweede deel opent de rijke harmonische wereld van Gabunia. Het pure, afstandelijke karakter doet ons bijna een blik in het hiernamaals werpen. Het derde deel zit vol abrupte fragmenten en eindigt in een krachtig, helder coda, vol vreugde.

Programma*Nodar Gabunia, een verborgen schat*

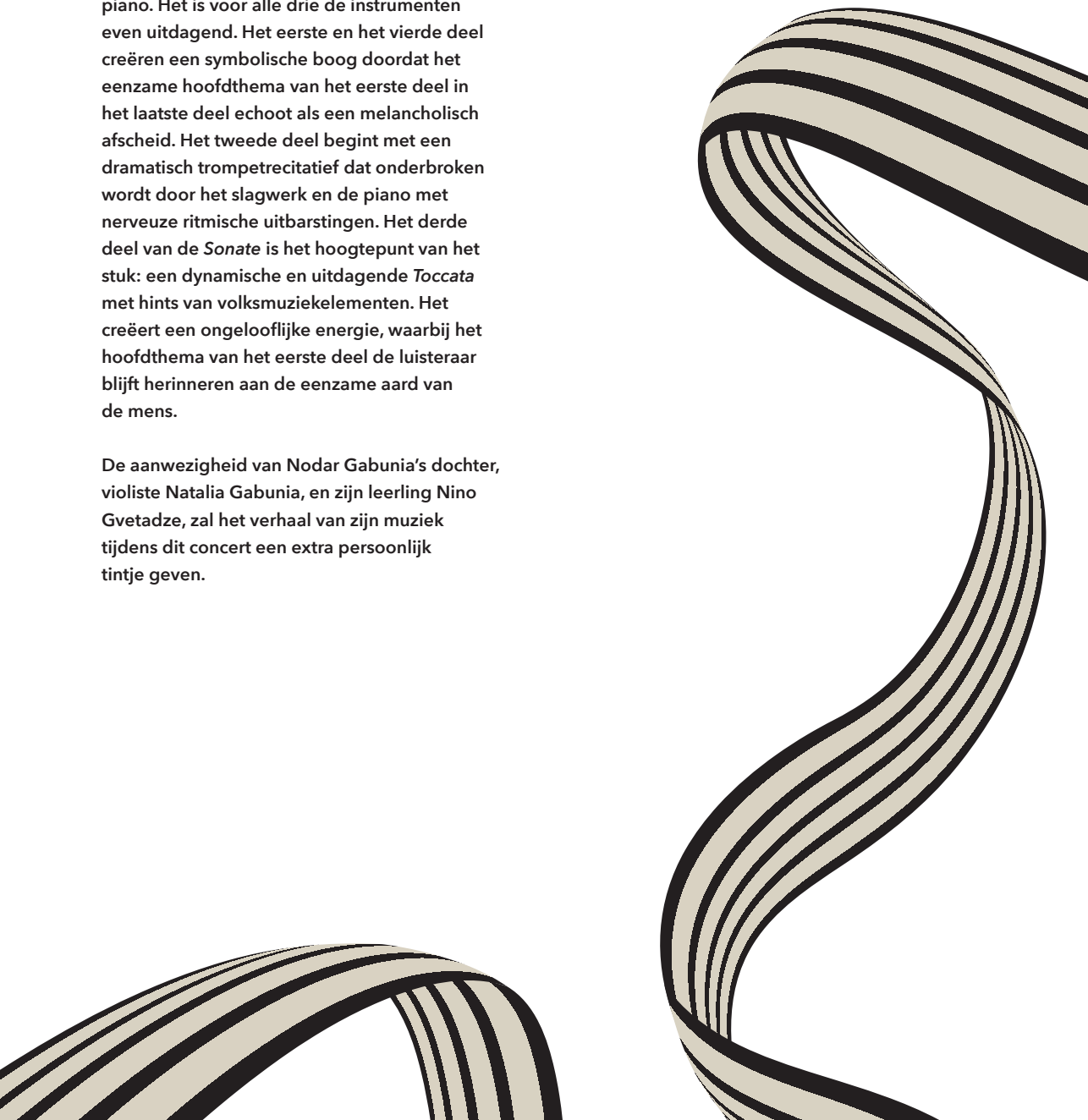
Za 30 juli 19:00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Sonate voor trompet, piano en percussie

De *Sonate voor trompet, piano en percussie* werd in 1979 geschreven en in première gebracht door de bekende trompettist Micheil Bondarevsky, de legendarische percussionist Mark Pekarsky en met Nodar Gabunia aan de piano. Het is voor alle drie de instrumenten even uitdagend. Het eerste en het vierde deel creëren een symbolische boog doordat het eenzame hoofdthema van het eerste deel in het laatste deel echoot als een melancholisch afscheid. Het tweede deel begint met een dramatisch trompetrecitatief dat onderbroken wordt door het slagwerk en de piano met nerveuze ritmische uitbarstingen. Het derde deel van de *Sonate* is het hoogtepunt van het stuk: een dynamische en uitdagende *Toccata* met hints van volksmuziekelementen. Het creëert een ongelooflijke energie, waarbij het hoofdthema van het eerste deel de luisteraar blijft herinneren aan de eenzame aard van de mens.

De aanwezigheid van Nodar Gabunia's dochter, violiste Natalia Gabunia, en zijn leerling Nino Gvetadze, zal het verhaal van zijn muziek tijdens dit concert een extra persoonlijk tintje geven.

Beeld:
Nodar Gabunia

Programma*Late Night Concert**Shadows of Forgotten Ancestors*

Za 30 juli 21.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Maryana Golovchenko, zang en
traditionele Oekraïense instrumenten
Anna Antypova, viool en elektronica
George Dumitriu, geluidsontwerp
Olha Chernii, video

Lisa Batiashvili Foundation

Het Delft Chamber Music Festival kan niet om de gebeurtenissen in Oekraïne heen en daarom geven we daar tijdens het *Late Night Concert* invulling aan. Graag attenderen wij u op het *Hulpfonds voor Oekraïense Musici* dat is opgericht door de *Lisa Batiashvili Foundation*. Het fonds biedt financiële steun aan Oekraïense musici uit gebieden die het zwaarst door de oorlog zijn getroffen zoals de steden Marioepol, Charkov, Tsjernihiv en Severodonetsk. Veel van hen moesten hun huis ontvluchten en zijn wanhopig op zoek naar inkomen. Er zijn tot nu toe meer dan 60 Oekraïense musici geholpen. Dankzij de hulp van het fonds kunnen zij een achtergelaten of vernietigd instrument vervangen, voedsel en essentiële benodigdheden kopen en medische kosten betalen. Bovendien is het subsidiebedrag dat wordt verstrekt substantieel genoeg om potentieel levensreddende keuzes kunnen maken over waar ze gaan wonen en zo hun gezinnen meer veiligheid te kunnen bieden.

Wilt u ook een bijdrage leveren?

Door deze QR-code te scannen

gaat u naar de website

<https://www.lisabatiashvili-foundation.org/support-ukraine>.

Late Night Concert - Shadows of Forgotten Ancestors

Inspiratiebron voor deze muzikale verhalen-vertelling is de film *Shadows of Forgotten Ancestors*. De film is een klassieker van de cinema en werd in de jaren zestig wereldwijd geroemd. Regisseur Sergei Parajanov werd door het Internationaal Filmfestival Rotterdam uitgeroepen tot één van de 20 filmregisseurs van de toekomst.

De originele soundtrack bestaat uit authentieke volksmuziek uit de Karpathische bergregio van Oekraïne en composities van de Oekraïense componist Myroslav Skoryk. De film vertelt het verhaal van de jonge Ivan die verliefd wordt op Maritsjka. Tussen hun families bestaat een jarenlange vete en ze zullen nooit trouwen. Maritsjka verdrinkt in een rivier en Ivan belandt in een ongelukkig huwelijk met Palagna.

Zangeres Maryana Golovchenko en violist Anna Antypova brengen de sferen uit de Karpathische bergregio van Oekraïne tot leven met zang, viool, traditionele Oekraïense instrumenten, elektronica en video. Zij tonen hun interpretaties van het werk van Skoryk en van de traditionele Oekraïense liedjes die in de film werden gebruikt. De Roemeense componist George Dumitriu maakte twee soundscapes voor dit project. De performance pendelt tussen muziek en tekst om het verhaal te vertellen van de film en de unieke omstandigheden waarin die geschoten is: de excentrieke regisseur Parajanov en zijn crew en het dorp Kryvorivnya, met diens eigenaardige gebruiken, dialect en muziek.

Persona non grata

Regisseur Sergei Paradzjanov (1924 - 1990) vond zijn eigen filmstijl uit die sterk afweek van het socialistische realisme, de enige toegelaten kunststijl in de Sovjet-Unie. Verschillende van zijn films werden daarom verboden en hijzelf werd herhaaldelijk opgesloten door de Russische autoriteiten. Met de regie van de film *Shadows of Forgotten Ancestors* (1964) brak hij internationaal door.

En met die bekendheid begon ook de vervolging door het Sovjetregime. Vrijwel al zijn films in de periode 1965 tot 1973 werden verbannen of verboden in de Sovjet-Unie. In 1973 werd hij gearresteerd op beschuldiging van verkrachting, homoseksualiteit en afpersing. Paradzjanov bleef opgesloten tot 1977, ondanks protesten van verschillende gezaghebbende kunstenaars. Zelfs na zijn vrijheid was hij persona non grata in de Sovjet-Unie. Pas in het midden van de jaren tachtig kon hij opnieuw regisseren. De gezondheid van Paradzjanov was aanzienlijk achteruitgegaan door jarenlange opsluiting. Hij stierf aan longkanker in 1990 op het ogenblik dat zijn films eindelijk konden worden getoond op internationale filmfestivals.

Programma*Late Night Concert - Shadows of Forgotten Ancestors*

Za 30 juli 21.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Beeld:
Scène uit *Shadows of
Forgotten Ancestors*

Late Night Concert - Shadows of Forgotten Ancestors
Za 30 juli 21.00 uur
Van der Mandelezaal, € 35

Volksartiest van de Oekraïne

Componist Myroslav Mychajlovytsj Skoryk (1938 – 2020) kreeg in 1945 in Lviv aan de muziekschool zijn eerste muzieklessen. In 1947 werd hij, zoals veel vertegenwoordigers van de West-Oekraïense intelligentsia, met zijn ouders naar Siberië gedeporteerd. Pas na de dood van Stalin kon de familie terugkeren. Skoryk studeerde compositie aan het conservatorium van Lviv en aan het Tsjaikovski-conservatorium in Moskou. Hij werd onderscheiden met onder meer de prestigieuze Sjevtsjenko-prijs (in 1987) en de titel *Volksartiest van de Oekraïne* (in 1988).

Zijn muzikale oeuvre is buitengewoon veelkleurig: hij schreef opera's, een ballet, een requiem, diverse piano- en vioolconcerten, orkestwerken en muziek voor zo'n 40 films waaronder *Shadows of Forgotten Ancestors*. De muziek van Skoryk is diepgeworteld in de Oekraïense folklore, vooral die van de Karpaten, maar hij gebruikte ook invloeden van de salonmuziek, de popmuziek en de jazz. Zijn stijl is modern, expressief en speels. Zijn werk wordt over de hele wereld uitgevoerd, zowel in Oekraïne, de andere voormalige Sovjetrepublieken als in het westen.

4+ Luna 4+

Yung-Tuan Ku, percussie en spel

Niets heeft zo'n magische aantrekkingskracht als de maan. Mensen uit alle landen en wind-streken bezingen haar, dichten haar krachten toe, vereren haar als een godin of zien de maan met zijn vriendelijke gezicht als een vriend die altijd weer terugkeert. Wat zouden we graag eens een kijkje nemen op de maan. Leeft er iemand? Zijn er geluiden te horen?

In *Luna* brengt percussioniste Yung-Tuan Ku de maan even dichtbij. Op inventieve wijze creëert ze met een grote trom haar eigen maanlandschap en komen we er eindelijk achter wat die donkere vlekken op de maan zijn, wie er rondkruipen en wat er zo rommelt en ritselt. *Luna* is een tekstloze slagwerkvoorstelling waarin muziek niet wordt verbeeld maar waarin live gespeelde muziek het beeld schept. De voorstelling is een initiatief van Yung-Tuan en zij schreef ook de muziek. *Luna* is ontwikkeld en geproduceerd in Studio MAPA Nederland met Ide van Heiningen (coach MAPA) en Frisse Oren (productie).

Programma*Dierbaar vaderland*

Zo 31 juli 16.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Ignacy Jan Paderewski

1860 — 1941

Vioolsonate in a kl.t. op.13, 1882

*Allegro con fantasia**Intermezzo. Andantino**Finale. Allegro molto quasi presto**Frederieke Saeijs, viool**Ketevan Badridze, piano**Frédéric Chopin*

1810 — 1849

Pianoconcert nr. 2 in f kl.t. op.21, 1829

*Maestoso**Larghetto**Allegro vivace**Nino Gvetadze, piano**Baiba Skride, viool**Pinchas Adt, viool**Ivan Vukčević, altviool**Raphael Paratore, cello*

Dierbaar vaderland

Eigenlijk is het een raadsel waarom we in Nederland allemaal weten wie Chopin is, terwijl bijna niemand Paderewski kent. Toch heeft Paderewski net als Chopin een belangrijke rol gespeeld in de Poolse muziekgeschiedenis en daarnaast was hij ook nog eens een belangrijk diplomaat. Vandaag klinkt zijn zelden uitgevoerde *Vioolsonate* naast Chopins wereldberoemde *Tweede pianoconcert*.

Nino Gvetadze leerde Paderewski kennen via de partituren van Chopin, die door hem werden bewerkt. Pas later kwam ze erachter dat Paderewski zelf ook een zeer getalenteerd pianist en componist was, en diplomaat en politicus. Nino heeft deze twee Poolse musici bewust aan elkaar gekoppeld in één programma. Enerzijds om duidelijk te maken dat beide componisten Polen in hun hart koesterden, ook al woonden ze elders; anderzijds om te laten horen dat Paderewski's muziek een plek verdient op de Nederlandse podia.

Veelzijdig patriot

Ignacy Jan Paderewski (1860 - 1941) was een veelzijdig man. Hij was niet alleen pianist, componist en uitgever van de pianowerken van Chopin, maar ook diplomaat, politicus en filantroop. Zijn optredens als rondreizend pianovirtuoos waren in zijn eigen tijd zeer populair en zijn composities werden regelmatig uitgevoerd, maar tegenwoordig wordt hij vooral herinnerd als de succesvolle Poolse diplomaat die een belangrijke rol speelde in de strijd naar onafhankelijkheid. Hij tekende als eerste premier van het bevrijde Polen het Verdrag van Versaille in 1919, dat een einde maakte aan de Eerste Wereldoorlog. Het premierschap zou Paderewski overigens maar één jaar volhouden, mogelijk omdat hij als pianovirtuoos zó gewend was aan verering en bewondering, dat hij niet goed kon omgaan met de scherpe kritiek van andere politici.

Ook nadat hij zich in 1921 had teruggetrokken uit de politiek om zich weer op zijn carrière als uitvoerend pianist te storten, zou hij betrokken blijven bij de politieke gebeurtenissen in zijn vaderland; maar altijd vanaf een afstand. Eerst vanuit zijn huis in Zwitserland, later vanuit de Verenigde Staten, waar hij na een kort ziekbed in 1941 overleed. Dat zijn vaderland hem nog altijd zeer dierbaar was, blijkt uit zijn laatste wens: hij wilde dat zijn stoffelijk overschot naar Polen overgebracht zou worden zodra Polen bevrijd zou zijn van het communistische regime. En dat is met terugwerkende kracht geregeld in 1992. Zijn as werd bijgezet in een crypte in de Sint-Janskathedraal in Warschau.

Vergeeten vioolsonate

Paderewski, van wie ruim zeventig composities bewaard zijn gebleven, componeerde vooral in de jaren 1880 en 1890; nog voordat hij aan zijn avonturen als diplomaat en rondreizend pianovirtuoos begon. Zijn *Vioolsonate in a klein*, op.13 uit 1882 ontstond tijdens een moeilijke fase van zijn leven, want zijn eerste vrouw was net overleden tijdens de geboorte van zijn gehandicapte zoon. Tragisch genoeg had hij zijn eigen moeder op dezelfde manier verloren. Het verdriet en de boosheid zijn hoorbaar in deze sonate, maar toch overheerst een milde, aangename sfeer. De pianopartij is zeer virtuoos en ook de vioolpartij bevat uitdagende passages, afgewisseld met prachtige lyrische melodieën. Beide stemmen zijn gelijkwaardig en voeren een rijke, afwisselende dialoog. De openingsmelodie van het eerste deel trekt de luisteraar meteen het verhaal in en daarna volgt een boeiend gesprek in drie delen. Elegante melodieën worden onderbroken door oprispingen van verdriet, woede of nostalgie en soms ook door ritmische Poolse volksdansen en heldhaftige akkoorden. Paderewski droeg zijn vioolsonate op aan één van de grootste violisten van zijn tijd: Pablo de Sarasate.

Programma*Dierbaar vaderland*

Zo 31 juli 16.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Chopin, de trots van Polen

Iedereen die piano heeft leren spelen heeft wel eens een prelude, nocturne of wals van de Poolse componist en pianist Frédéric Chopin (1810 - 1849) gespeeld. En voor de gevorderde leerlingen zijn er natuurlijk ook nog de beroemde/beruchte etudes die niet alleen technisch uitdagend zijn, maar tegelijkertijd ook fijngevoelig en betoverend mooi. Ook schreef hij een paar werken voor piano en orkest, waaronder zijn twee beroemde pianoconcerten en de *Grande Polonaise*. Chopin componeerde deze stukken rond de jaren 1830, toen hij zijn studie in Warschau afrondde en hij een tournee door Europa maakte om zichzelf te presenteren aan het publiek. De reacties waren zeer lovend en vooral de twee pianoconcerten worden ook nu nog regelmatig uitgevoerd door erkende solisten en orkesten. Eenmaal gevestigd in Parijs zou Chopin vooral beroemd worden als pedagoog en trad hij slechts nu en dan op voor een select gezelschap, want eigenlijk hield hij helemaal niet zo van openbare optredens. Hoewel hij slechts tot zijn twintigste in Polen woonde, wordt Chopin tot op de dag van vandaag geëerd als nationale held. Als geen ander wist hij de melancholische aard van het onderdrukte Poolse volk tot klinken te brengen in zijn aangrijpende en virtuoze composities voor piano. Hij voelde zich nauw verbonden met zijn vaderland en wilde graag terugkeren naar Polen, maar de Russische overheersing weerhield hem daarvan. Na zijn dood in 1849 werd zijn lichaam in Parijs begraven. Op uitdrukkelijk verzoek van Chopin zelf, werd zijn hart overgebracht naar Warschau en bijgezet in een kapel in de Heilig Kruiskerk.

Tweede pianoconcert in intieme setting

Chopin begon in de herfst van 1829 aan zijn *Tweede pianoconcert in f*, op. 21, voltooide het begin 1830 en bracht het op 17 maart van dat jaar in Warschau in première. Nog hetzelfde jaar voltooide hij ook zijn *Pianoconcert in e*, dat eerder werd gepubliceerd en daardoor het 'Eerste pianoconcert' werd genoemd. De première van het *Tweede pianoconcert in f* was een groot succes. Een van zijn vroegere leraren van het conservatorium riep hem bewonderend uit tot de 'Paganini van de piano' en een andere connaisseur noemde hem 'een groot genie'. Wat Chopins pianoconcert zo bijzonder maakt, is de combinatie van de nobele virtuositeit van de pianist met de rijke klankkleuren in de geraffineerde begeleiding. Het eerste deel begint met een markante opening van het orkest, maar meteen als de pianist inzet, treedt het orkest bescheiden op de achtergrond. Voor het aangrijpende middendeel liet Chopin zich inspireren door een Poolse meiske waar hij heimelijk verliefd op was en het laatste deel bevat veel swingende Poolse dansritmes. De versie voor piano en strijkkwartet die vandaag klinkt, was ook in Chopins tijd een geliefde intieme setting. Chopin heeft het concert zelf regelmatig in deze vorm uitgevoerd in de Parijse salons.

Programma*Scratchconcert Opera Mis!*

Za 31 juli 19.00 uur

Iepenhof

Piano's Maene levert
de Steinway & Sons
concertvleugel.*Scratchconcert Opera Mis!*

Charlotte Janssen, sopraan
Floriek Beelen, mezzosopraan
Frank Dolphin Wong, bariton
Andrea Vasi, piano
Rick Schoonbeek, dirigent

Het Delft Chamber Music Festival biedt naast een podium voor (inter-)nationale topmusici, jonge meesters en jong talent ook een podium voor amateurmusici. Dit jaar organiseert het festival in samenwerking met Stichting Molto een *Scratchconcert* rond één van de sub-thema's van dit festival: *Vermomde opera*. Enthousiaste amateurzangers uit de regio Delft studeren binnen twee dagen onder leiding van dirigent Rick Schoonbeek en pianiste Andrea Vasi een 'vermomde opera' - de *Opera Mis* - in.

Opera Mis!

De drie grote Italiaanse operacomponisten Verdi, Rossini en Puccini componeerden allen een mis. De één een *Requiem*, de ander een *Messa di gloria* en derde een *Petite messe solennelle*. Eén ding hebben deze stukken gemeen: het zijn opera's in de kerk oftewel *vermomde opera's*. De mooiste delen vormen samen een speciale Delft Chamber Music Festival 'Mis'.

Programma

Vermomde opera
 Zo 31 juli 21.00 uur
 Van der Mandelezaal, € 35

Piano's Maene levert
 de Steinway & Sons
 concertvleugel.

Ludwig van Beethoven

1770 — 1827

7 variaties voor cello en piano
 gebaseerd op een thema uit Mozarts
 opera 'Die Zauberflöte' WoO 46, 1801

Ketevan Roinishvili, cello
Ketevan Badridze, piano

Wolfgang Amadeus Mozart

1756 — 1791

Hoornkwintet in Es gr.t. KV 407, 1782
Geen tempo aangegeven
Andante
Allegro

Sergei Nakariakov, flugelhorn
Baiba Skride, viool
Ivan Vukčević, altviool
Christoph Vandory, altviool
Raphael Paratore, cello

Gian Carlo Menotti

1911 — 2007

Cantilena e Scherzo, 1977

Natalia Gabunia, viool
Pinchas Adt, viool
Ivan Vukčević, altviool
Raphael Paratore, cello
Gwyneth Wentink, harp

Mikhail Glinka

1804 — 1857

Divertimento brillante gebaseerd
 op Bellini's "La Sonnambula", 1832

Nino Gvetadze, piano
Frederieke Saeijs, viool
Pinchas Adt, viool
Christoph Vandory, altviool
Raphael Paratore, cello
Ying Lai Green, contrabas

Vermomde opera

Het leven is opera: boordevol drama, dat draaglijk wordt door muziek. Niet iedereen is even dol op opera. Zo vond Debussy dat er altijd teveel in gezongen werd. En ook kamermuziekfestivalorganisaties zijn niet altijd fan, want zoals Molière al verklaarde: “van alle soorten lawaai die we kennen, is opera de duurste.” In dit kamermuziekprogramma is de opera nooit ver weg, terwijl de bezwaren van Debussy en Molière niet gelden. Het is muziektheater zonder decors, zonder acteurs en zonder tekst, want de muziek zegt genoeg.

Mozartfan

Ludwig van Beethoven was een groot fan van Wolfgang Amadeus Mozart. In de lente van 1787 reisde de nog jonge Beethoven naar Wenen om zijn idool te ontmoeten en bij hem in de leer te gaan. Dat was althans het plan. Maar vanwege de ernstige ziekte van zijn moeder keerde Beethoven veel eerder terug naar Bonn dan gepland. Toen hij zich een paar jaar later definitief in Wenen vestigde, was Mozart inmiddels overleden. We weten niet zeker of Beethoven en Mozart elkaar ooit ontmoetten. Het verhaal gaat dat de twee elkaar een keer troffen, waarbij Mozart gezegd zou hebben: ‘Houd hem in de gaten, hij gaat de wereld iets geven om over te praten’. Maar of dat waar is, is nogal dubieus. In elk geval bleef Beethoven een fervent Mozartbewonderaar en toen hij in het begin van 1801 in het Weense Hoftheater Mozarts opera *Die Zauberflöte* had bezocht, begon hij direct een eerbetoon te componeren. Hij nam het duet tussen Pamina (de dochter van de Koningin van de Nacht) en vogelvanger Papageno - *Bei Männern, welche Liebe fühlen* - en maakte daar een aantal variaties op voor cello en piano. Beethoven houdt de sfeer van het origineel mooi in stand en geeft deze variaties het karakter van een duet tussen twee instrumenten.

Hoornopera op zakformaat

Hij excelleerde in elk genre, van pianosonate tot mis en van strijkkwartet tot symfonie. Maar in de opera en het soloconcert steeg Wolfgang Amadeus Mozart nog nét wat verder boven zichzelf uit. Dat lijken twee hele verschillende genres. Maar eigenlijk valt dat bij Mozart nogal mee. Want zowel in de opera als in het soloconcert plaatst Mozart een groep muziekinstrumenten - het orkest - tegenover een eenling: of het nu een zanger is, een pianist of een hoornist. En die eenling brengt Mozart tot leven. Want zoals musicoloog Clive Eisen stelt: deze “beide muziekvormen tonen aan hoe geniaal Mozart was in het tekenen van karakters door virtuositeit in harmonie te brengen met de eisen van de dramatische expressie; in beide ontplooit hij een wonderbaarlijke melodische inventie, een vloeiende ritmische taal en bijna voluptueus orkestraal palet.”

Wie goed luistert naar Mozarts soloconcerten, hoort veel overeenkomsten met de opera's: van recitatiefachtige passages tot de manier waarop het orkest de solist antwoordt en uitdaagt. In zijn opera's maakte Mozart gebruik van de kennis en ervaring over instrumentatie en orkestbehandeling die hij bij het componeren van soloconcerten had opgedaan, bij de soloconcerten liet hij zijn theaterhart de vrije loop. Dat geldt ook voor de vier hoornconcerten die Mozart componeerde. De hoorn, toch al een instrument dat met zijn klank de menselijke stem dicht benadert, zingt, acteert en komt tot leven als een eigenstandig karakter. Nu is het *Hoornkwintet in Es, KV 407* geen soloconcert, maar kamermuziek. Toch lijkt dit kwintet wel een hoornconcert op zakformaat. De vier strijkers - een viool, twee altviolen en een cello - vormen samen een orkest dat de hoornist beantwoordt en uitdaagt, maar vooral optilt zodat die alle ruimte heeft om gloedvol te zingen.

Programma*Vermomde opera*

Zo 31 juli 21.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Woordeloos operafragment

Gian Carlo Menotti is geboren in het noorden van Italië, aan het meer van Lugano, maar hij noemde zichzelf een Amerikaans componist, sinds hij in 1933 afstudeerde aan het Curtis Institute of Music in Philadelphia. Zijn lange carrière stond vooral in het teken van de opera: hij componeerde maar liefst 25 opera's, allemaal op eigen teksten in het Italiaans en Engels. Enkele hoogtepunten zijn de radio-opera *The Old Maid and the Thief* (1939); *The Consul* (1950) en *The Saint of Bleeker Street* (1954), voor beide won hij een Pulitzer Prize; en *Amahl and the Night Visitors* (1951), de eerste tv-opera van de Verenigde Staten (uiteraard niet te verwarren met de soapopera). Naast zijn opera's was Menotti vooral bekend als de partner van Samuel Barber, de beroemde componist die in een vergelijkbaar tonaal, post-romantisch, lyrisch idioom componeerde als Menotti. De twee waren lange tijd onafscheidelijk, totdat Barber zich na de slechte

recensies van zijn opera *Antony and Cleopatra* uit 1966 verloor in alcoholisme en depressies. Barber liet zich daarbij maar moeilijk door Menotti helpen, wat uiteindelijk tot een breuk leidde in 1970. Na veertig jaar samenzijn ging hem dat niet gemakkelijk af, Menotti had fysieke afstand nodig tot Barber en besloot daarom naar Schotland te emigreren. De twee bleven altijd bevriend en koesterden warme gevoelens voor elkaar, maar hun relatie was voorgoed over.

Menotti schreef *Cantilena e Scherzo* voor strijkkwartet en harp in 1977 voor de Martha Graham Dance Company, als muziek bij het ballet *Shadows*. Maar eigenlijk is het een woordeloos operafragment waarbij Menotti zijn ex-geliefde Samuel Barber - ooit een zanger met een mooie bariton - in gedachten had. De melancholie druipt ervan af, maar voor bitterheid lijkt hier geen plek, het is prachtige lyrische en wonderschone muziek.

Programma
Vermomde opera
Zo 31 juli 21.00 uur
Van der Mandelezaal, € 35

Stoelendansconcerten Midden-Delfland

Dorpskerk Schipluiden

Dorpsstraat 3, Schipluiden

NNB

Domkerk De Lier

Hoofdstraat 51, De Lier

Tatiana Koleva, marimba

Kerk 't Woudt

Het Woudt 25, Schipluiden

Daniel Rowland, viool

Maja Bogdanovic, cello

Het jaarlijkse uitstapje naar Midden-Delfland ontbreekt niet in ons programma. U kunt daar wederom genieten van prachtige muziek op drie idyllische locaties. In het rustige landschap tussen Delft, Rotterdam en Den Haag kunt u korte concertjes bijwonen op drie mooie locaties die op fietsafstand van elkaar liggen: de kerk van 't Woudt, de Dorpskerk van Schipluiden en de Domkerk in De Lier. Op iedere locatie zijn er routebeschrijvingen naar de volgende locatie beschikbaar.

Wij nodigen u uit om met de fiets te komen, maar u kunt ook een kaartje voor de speciale pendelbus kopen. De bus brengt u vanaf Station Delft via Op Hodenpijl naar alle locaties en terug. Kijkt u goed op uw entreekaart om te zien wat uw startlocatie is.

De concertprogramma's worden uitgereikt op de locaties.

Programma*Slotconcert Op Hodenpijl*

Wo 3 aug 17.00 uur

Op Hodenpijl, € 15

Piano's Maene levert
de Steinway & Sons
concertvleugel.

Slotconcert Op Hodenpijl

Bij Op Hodenpijl sluiten we de *Stoelendansconcerten in Midden-Delfland* af. Vanaf 16.00 uur kunt u hier terecht voor een drankje. Reserveert u bij uw concertkaarten meteen uw dinerkaarten. Het diner is niet bij de concertprijs inbegrepen. Het Slotconcert van deze dag draagt de titel 'Florestan en Eusebius'. In 1837 schreef Schumann de *Davidsbündlertänze*, 16 dansen voor piano solo, waarin hij om de beurt twee karakters, Florestan en Eusebius, aan het woord laat: de delen van Florestan zijn heftig, met lef en allure. Die van Eusebius kwetsbaar, liefdevol en warm. Hoort u ze in deze drie werken van Schumann terug?

Robert Schumann

1810 — 1856

uit *Dichterliebe* op.48, 1840

Nr. 1 Im wunderschönen Monat Mai

Nr. 7 Ich grolle nicht

Nr. 5 Ich will meine Seele tauchen

Nana Dzigiguri,

mezzosopraan

Tamara Licheli, piano

Robert Schumann

1810 — 1856

uit *Myrthen* op.25, 1840

Nr. 3 Der Nußbaum

Nr. 15 Mein Herz ist schwer

Nr. 1 Widmung

Robert Schumann

1810 — 1856

Arabesque voor piano

in C gr.t. op.18, 1839

Nino Gvetadze, piano

Robert Schumann

1810 — 1856

Strijkkwartet nr.1

in a kl.t. op.41, 1842

Introduzione: Andante

espressivo - Allegro

Scherzo. Presto

Adagio

Presto

Meccore String Quartet:

Wojciech Koprowski, viool

Judyta Kluza, viool

Michał Bryła, altviool

Marcin Mączyński, cello

Programma

Dagboeken

Do 4 aug 16.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Piano's Maene levert
de Steinway & Sons
concertvleugel.Krzysztof Penderecki

1933 — 2020

Strijkkwartet nr. 3 'Leaves of an unwritten diary', 2008

*Grave - Vivace - Poco meno vivace e scherzando -**Adagio. Notturmo - Poco più mosso - Adagio -**Vivace - Pesante - Meno mosso - Vivace -**[Vivace] - Tranquillo - Ancora più tranquillo - Più lento -**Meccore String Quartet:**Wojciech Koprowski, viool**Judyta Kluza, viool**Michał Bryła, altviool**Marcin Mączyński, cello*Gabriel Fauré

1845 — 1924

Pianokwartet nr. 1 in c kl.t. op. 15, 1879

*Allegro molto moderato**Scherzo, Allegro vivo**Adagio**Allegro molto**Nino Gvetadze, piano**Alissa Margulis, viool**Meghan Cassidy, altviool**Julian Arp, cello*

Dagboeken

Soms drukt muziek niets anders uit dan zichzelf, zoals Igor Stravinsky het verwoordde. Maar soms is muziek vervlochten met de levens van componisten. In het *Pianokwartet nr. 1 in c* horen we hoe Gabriel Fauré zijn liefdesverdriet van zich af componeert. En Krzysztof Penderecki gaf zijn derde strijkkwartet de ondertitel "pagina's uit een ongeschreven dagboek" mee.

Sentimentele reis

Waar vele vroegmoderne componisten hun eerste composities nog in een laatromantische stijl componeerden, volgde de in 2020 overleden Poolse componist Krzysztof Penderecki het tegenovergestelde pad. Penderecki begon als *die hard* modernist, met een avant-gardistisch idioom ingegeven door componisten als Luciano Bério en Anton Webern. Toonclusters en vreemde speeltechnieken, opgeschreven in een grafische notatie waren volop aanwezig in zijn vroege werk, zoals *Fluorescences*, voor groot orkest met zes slagwerkers die niet alleen op traditionele instrumenten moeten spelen, maar ook op typemachines.

In de jaren '70 van de vorige eeuw keerde Penderecki terug naar een meer traditionele, post-romantische stijl. De clusters en klankvelden maken plaats voor rijke harmonieën en melodieën. Het *Strijkkwartet nr. 3* is dan ook van een heel andere orde dan de eerste kwartetten uit de jaren '60: eerder introspectief en melancholiek. Maar, zoals musicoloog Adrian Thomas opmerkt: "an artist may change style but not character". *Strijkkwartet nr. 3 'Leaves of an unwritten diary'* ontleent veel van zijn materiaal aan het strijktrio uit 1991 en net als zijn vroege werk is ook dit kwartet gebaseerd op contrastwerking, van intense uitbarstingen tot kalme introspectie. In dit derde kwartet horen we klanken uit Penderecki's jeugd: hij noemde het zelf een

"sentimentele reis". Een centraal thema dat steeds terugkeert is een zigeunermelodie die zijn vader in zijn jeugd voor hem speelde. De melodie symboliseert meer dan alleen een herinnering aan zijn vader: Penderecki had als kind de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog zelf meegemaakt en had gezien hoe Joden, Sinti en Roma in zijn thuisstad Dębica bruut werden vervolgd en onderdrukt.

Liefdesverdriet

Gabriël Fauré is een enigma. Wie zich verdiept in het leven en de muziek van Fauré, wordt steeds op het verkeerde been gezet. Als we aan zijn bekendste muziek denken - het *Requiem*, *de Cantique de Jean Racine* - dan verbaast het niet dat hij opgeleid is aan de *École de Musique Classique et Religieuse*. We horen muziek van een verlicht en godsdienstig man. Maar feestbeest Fauré werd eens van die school weggestuurd omdat hij na een avond dansen in één keer door was gegaan naar een ochtendrecital. Hij was trouwens een womanizer die er een grote schare *maîtresses* op nahield. Ook gek: als veelgevraagd organist heeft hij ontelbare uren in kerken orgelspelend doorgebracht, maar hij heeft geen noot voor orgel solo geschreven. Hij was een bewonderaar van de muziek van Wagner, maakte reizen naar Duitsland speciaal om diens opera's te kunnen horen, maar hij is zo'n beetje de enige Franse componist van zijn generatie bij wie geen noot Wagner te herkennen is in zijn composities. Fauré was medeoprichter van de *Société Nationale de Musique*. Toen daar onder aanvoering van Ravel een schisma ontstond - de conservatieven versus de vernieuwers - en de *Société Nationale Indépendente* werd opgericht, kozen de leden van die vernieuwende afsplitsing voor Fauré als hun voorzitter. Ondertussen was hij de enige die nog op zeer goede voet stond met de oude behoudende *Société*.

Een man van twee gezichten, die Fauré. In het *Pianokwartet nr.1 in c op. 15* horen we beide kanten. Het stoere openingsthema met ferme akkoorden na de tel, komt later - onder invloed van het milde tweede thema - in lieflijke vorm terug. We horen in dit deel waarom Fauré wel de Franse Brahms wordt genoemd, want meer dan eens wijst de muziek in diens richting. Maar de manier waarop Fauré met de strijkers en de piano omgaat is heel anders dan hoe Brahms dat doet. Waar Brahms de strijkers nogal eens als koor gebruikt waartegen de piano een melodie uitspint, laat Fauré de strijkers zingen. Niet dat Fauré de piano alleen maar voor de begeleiding inzet, maar Fauré laat de instrumenten doen waar ze het best in zijn: de piano mag kabbelen, de strijkers mogen stromen.

Het tweede deel is een beweeglijk en virtuoos scherzo; zeldzaam in het oeuvre van Fauré. Het is - net als Fauré zelf - een wals en een mars in één. De strijkers spelen haasje over met de piano door nu eens met pizzicati het precisie-uurwerk draaiende te houden, om vervolgens weer de wals-achtige melodie op zich te nemen. Geestig en speels maar tegelijk lieflijk en teder. In het melancholieke *Adagio* lijkt Fauré met zwaar gemoed terug te denken aan gelukkiger tijden, nu zijn verloving met Marianne Viardot door haar is afgebroken. Hoewel hij zich niet verliest in zwelgend zelfmedelijden, is de droomwereld die Fauré hier oproept er één van droevige nostalgie. Het afsluitende *Allegro molto* begint vol beteugeld vuur. Het deel doorloopt met twee thema's een scala aan kleuren en emoties. Van gepassioneerd naar lieflijk, van stoer en stevig naar aarzelend. Bijna steeds in beweging meanderen de twee thema's elk hun weg door het deel, tot ze uiteindelijk bij elkaar komen.

Programma*Niet voor jouw oren*

Do 4 aug 19.00 uur, inleiding 18.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Piano's Maene levert
de Steinway & Sons
concertvleugel.**Gustav Mahler**

1860 — 1911

Pianokwartet in a kl.t., 1876

*Nicht zu schnell**Nino Gvetadze*, piano
Frederieke Saeijs, viool
Meghan Cassidy, altviool
Nicholas Santangelo Schwartz, cello**Maurice Ravel**

1875 — 1937

Bolero voor vier handen, 1928

Nino Gvetadze, piano
Tamara Licheli, piano
Tatiana Koleva, slagwerk**Béla Bartók**

1881 — 1945

Pianokwintet in C gr.t. Sz.23 BB.33 DD.77, 1903/04

*Andante**Vivace. Scherzando**Adagio**Poco a poco più vivace**Tamara Licheli*, piano
Daniel Rowland, viool
Alissa Margulis, viool
Dana Zemtsov, altviool
Julian Arp, cello

Niet voor jouw oren

Als Alma Mahler wat minder goed had opgelet toen ze de stapels papier van haar overleden echtgenoot opruimde, als Ravels eigen oordeel over de Bolero toonaangevend was geworden en als Bartók zó boos was geweest dat hij het manuscript van zijn jeugdwerk in de prullenbak had gegooid; dan hadden we de drie prachtige kamermuziekwerken die vanavond op het programma staan nooit gekend!

De verhalen over deze drie composities zijn merkwaardig, want als het aan de componisten zelf had gelegen, dan waren ze eigenlijk niet bedoeld voor onze oren. Door toeval liep het anders af en kunnen we gelukkig wél genieten van deze prachtige muziek.

Alma's gouden vondst

We kennen de Oostenrijkse componist en dirigent Gustav Mahler vooral dankzij zijn indrukwekkende symfonieën en aangrijpende liederen, maar tijdens zijn studie in Wenen heeft hij daarnaast ook enkele kamermuziekwerken geschreven. In ieder geval een vioolsonate, een pianokwintet en een pianokwartet. Helaas is alleen het eerste deel 'Nicht zu schnell' van het *Pianokwartet in a* uit 1876 bewaard gebleven, en de aanzet voor een bijbehorend scherzo. Het is goed mogelijk dat Mahler deze vroege werken bewust heeft weggegooid, omdat hij ze eerder als studiemateriaal zag dan als serieuze composities. Met uitzondering dus van het pianokwartet, dat hij dertig jaar daarna zijn "beste jeugdwerk" noemde, "dat zeer in de smaak viel". Waarom hij het pianokwartet niet heeft voltooid en uitgegeven, zullen we waarschijnlijk nooit achterhalen. Maar gelukkig had Mahler geen gelijk toen hij beweerde: "Bij een prijsvraag, waarvoor ik het kwartet naar Rusland stuurde, is het verloren geraakt." Want na de dood van haar man in 1911 vond weduwe Alma het stuk tussen Mahlers nagelaten papieren. We weten niet precies wanneer,

maar het moet vóór 1932 zijn geweest, want in dat jaar werd een uitvoering van Mahlers zogenoemde 'Quartettsatz' live uitgezonden op de Duitse radio. Daarna zou het nog tot 1973 duren voordat de Duitse componist en dirigent Peter Ruzicka het werk herontdekte en liet publiceren; een verrijking van het repertoire voor pianokwartet. De pianist begint met een reeks herhaalde akkoorden, een monotoon ritme dat het hele deel dominant aanwezig is. Verder klinken er diverse variaties op de hartstochtelijke openingsmelodie en het contrasterende thema van de strijkers met chromatisch (in halve tonen op elkaar volgende) dalende lijnen. Na een opmerkelijke, zigeunerachtige cadens voor vioolsolo volgt een dromerig slot, waarna de muziek langzaam wegsterft.

Opzweepende dans

Dat de *Bolero* tegenwoordig nog altijd wordt uitgevoerd en tot één van de bekendste meesterwerken van Maurice Ravel wordt gerekend, dat had de componist zelf nooit verwacht. Ondanks het grote succes van de première, was Ravel ervan overtuigd dat de meeste orkesten het werk niet zouden spelen en het als zijn minst interessante creatie zouden beschouwen. Zoals hij het ooit in een interview verwoordde: "De *Bolero* was geen kunst, het was een puur orchestraal experiment. Ik ben gefascineerd door het geluid van fabrieksmachines: stabiel en zonder versnelling. Zo moest ook het ritme in de *Bolero* klinken, net zo machinaal." Inderdaad is het markante Spaans ritme, dat van de eerste tot de laatste noot aanhoudt, één van de opvallendste kenmerken van de *Bolero*. Daarnaast bevat het twee thema's, die steeds door andere instrumenten worden gespeeld. Eentonigheid dreigt, maar door het opzweepende ritme, het aanzwellende crescendo en de grote climax aan het slot, is het toch verrassend intens en spannend.

Programma

Niet voor jouw oren

Do 4 aug 19.00 uur, inleiding 18.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Handwritten musical score for a piece titled "Balno". The score is written on aged paper and consists of two systems of staves. The first system includes a vocal line and a piano accompaniment. The second system continues the piano accompaniment. The title "Balno" is written in a decorative, cursive font at the top center. Below the title, there is a subtitle or instruction: "Tante de balno met de van de k." The score is written in a style characteristic of 19th-century manuscript notation, with various note values, rests, and dynamic markings. The paper shows signs of age, including some staining and discoloration.

De componist verwees naar het geluid van machines, maar het dansritme past ook uitstekend bij het ballet waarvoor deze muziek oorspronkelijk was bedoeld. Ravel schreef de *Bolero* in 1928 in opdracht van danseres en choreograaf Ida Rubinstein, die expliciet had gevraagd om een compositie met een Spaans karakter. Rubinstein verzong vervolgens een verhaal bij Ravels muziek over een Spaanse danseres, die een wilde dans uitvoert die haar in extase brengt. Oorspronkelijk was de *Bolero* dus bedoeld als balletmuziek, die in de Opéra de Paris in première ging. Vanwege de meesterlijke en rijke orkestratie zou het werk echter uitgroeien tot een favoriet stuk voor symfonieorkest. Daarnaast zou Ravel ook nog een versie voor piano vierhandig maken; de versie die vanavond klinkt, vergezeld van een slagwerker die het hypnotiserende ritme speelt.

Herontdekt meesterwerk

Het is moeilijk voor te stellen dat een meesterwerk als het *Pianokwintet in C* van Belá Bartók bijna een halve eeuw verborgen is gebleven. De Hongaarse componist was aanvankelijk best tevreden met het resultaat van het kwintet, al had hij in dit jeugdwerk zijn eigen stijl als componist nog niet helemaal gevonden. Hij schreef het in 1903 en 1904, net na zijn studies piano en compositie aan het conservatorium van Boedapest, toen hij nog onder invloed stond van zijn conservatieve Duitse leraar Hans von Koessler (een vriend

en bewonderaar van Brahms). Bartóks grondige veldonderzoek naar de Hongaarse volksmuziek moest nog van start gaan en zijn experimentele jaren, waarin hij de vreemde toonsoorten en ingewikkelde ritmes uit de volksmuziek zou integreren in zijn eigen muzikale idioom, lagen nog ver voor hem. Een recensent die de première in 1904 hoorde, met Bartók achter de piano, sprak treffend van "innerlijk vuur", "duivelse hevigheid", een "snikkend adagio" en een "uitgelaten csárdás". Daar was de jonge componist tevreden mee. Maar dat zijn pianokwintet velen jaren later nog steeds 'zijn beste werk' werd genoemd maakte hem kwaad. Hij was ervan overtuigd dat zijn latere, vernieuwende muziek veel interessanter was. Omdat het *Pianokwartet in C* op een gegeven moment niet meer werd uitgevoerd en het werk ook niet was gepubliceerd, vreesden sommige vrienden van Bartók dat hij het manuscript wellicht uit woede had vernietigd. Niet omdat het slechte muziek was, maar omdat het naar zijn smaak te gemakkelijk geprezen werd. Zelf beweerde hij dat hij een deel van de partituur was kwijtgeraakt, maar gelukkig klopte dat niet. In 1963 is het *Pianokwintet in C* herontdekt door Bartók-kenner Denijs Dille en in 1970 werd het voor het eerst uitgegeven. Bartók zou het wellicht irritant vinden, maar deze indrukwekkende compositie, die toegankelijker is dan bijvoorbeeld zijn strijkkwartetten, behoort inmiddels weer tot één van zijn favoriete kamermuziekwerken.

Wonderland

Ver weg in onze verbeelding is er een plek, genaamd *Wonderland*, waar de kleurrijke beelden van de natuur om ons heen verschijnen en de muziek ons helpt door de tijd te reizen. Een plek waar de zee de hele dag van kleur verandert en het geluid van de golven door muziek wordt gehoord.

Met geprojecteerde beelden en impressionistische muziek van Claude Debussy, Cyrill Scott en Maurice Ravel transformeert Nino Gvetadze, samen met violist Daniel Rowland en celliste Maja Bogdanovic, een dag in een uur. Laat je betoveren en meenemen naar de plek van je dromen: *Wonderland*.

U hoort werken van Cyrill Scott (*Morning Sun, Paradise birds, Bells, Lotus land*), Maurice Ravel (*Habanera*), Nodar Gabunia (*Toccata*) en Claude Debussy (*La Mer, Clair de lune*).

Nino Gvetadze, piano en concept
Daniel Rowland, viool
Maja Bogdanovic, cello
Elsina Jansen, regie
Teus van der Stelt, licht en animaties

Programma
Wonderland

Do 4 aug 22.00 uur
Van der Mandelezaal, € 35

Programma

Jonge Meesters Concert
 Vr 5 aug 16.00 uur
 Van der Mandelezaal, € 15

Piano's Maene levert
 de Steinway & Sons
 concertvleugel.

Jonge Meesters Concert

Carter Muller, piano
 (Naarden International Piano Festival)
Emma Roijackers, viool
 (Nederlands Vioolconcours)
Isobel Warmelink, viool
 (Nederlands Vioolconcours)
Sedna Heitzman, altviool
 (Nationaal Altvioolconcours)
Kalle de Bie, cello
 (Cello Biënnale)

Artistiek leider Nino Gvetadze heeft vorig jaar de Delft Festival Academy opgericht; een intensief begeleidingstraject waarbij de jonge talenten tijdens het festival twee dagen zij aan zij spelen met en leren van internationale topmusici. Nino wil op deze manier de verantwoordelijkheid nemen voor de jonge generatie talentvolle musici en bijdragen aan hun ontwikkeling.

Tijdens het *Jonge Meesters Concert* krijgen zij de kans hun talent en opgedane ervaring te presenteren aan het publiek. De musici bepalen tijdens het samenwerkingstraject in het festival het programma wat ze hier zullen presenteren. U vindt dat deze dag terug in de vorm van een dagprogramma.

Programma
Jonge Meesters Concert
Vr 5 aug 16.00 uur
Van der Mandelezaal, € 15

Maro

Nana Dzidziguri, mezzosopraan

Meccore String Quartet

Wojciech Koprowski, viool

Judyta Kluza, viool

Michał Bryła, altviool

Marcin Mączyński, cello

Nino Gvetadze, piano

Nino Gvetadze, concept

Salome Benidze, tekst

Thomas Beijer, compositie & animaties

Klaus Bertisch, regie & dramaturgie

Welk beeld komt er in ons op als we het hebben over een held? Wie is degene die onze geest doet herleven als we denken aan het opofferen van het leven voor ons vaderland? Waarschijnlijk degene met onwaardse krachten en een imposante verschijning, een uitstekende krijger - zoals geschiedenisboeken ze vaak voorstellen. Georgië heeft echter een heel andere nationale held gekregen: Maro Makashvili, een 19-jarige jonge vrouw die een gebloemde jurk en een wollen vest draagt, die dol was op boeken en droomde van de vrijheid van haar vaderland.

Maro Makashvili werd geboren op 25 augustus 1901 in Tbilisi, Georgië. Maro's vader, Kote Makashvili, was een van de oprichters en de eerste voorzitters van de Writers' Union of Georgia. Haar moeder, Tamar Gabashvili, was lerares Georgische en Russische talen en wiskunde en was een dochter van de beroemde Georgische schrijfster, publieke figuur en feministe - Ekaterine Gabashvili. Maro groeide op omringd door vooraanstaande mensen die aan het begin van de twintigste eeuw tot de elite van Georgië behoorden. Haar dagboek toont een portret van een jonge vrouw die van haar vaderland houdt en wiens progressieve opvattingen over vrijheid, onafhankelijkheid, vrouwenrechten, onderwijs, gendergelijkheid, de rol van vrouwen in het gezin en de samenleving een eeuw later nog steeds relevant zijn. "Het is verschrikkelijk als van een vrouw wordt verwacht dat ze nergens anders in geïnteresseerd is dan in de keuken. Dit is een zeer verkeerde visie. Ik zal deze mening niet delen. Mij werd verteld dat wat een man in een vrouw ziet, alleen een goede huisvrouw en een moeder van zijn kinderen is. Het is een leugen. Vrouwen hebben het recht om te leven zoals mannen."

Na afloop van de eerste voorstelling, of voorafgaand aan de tweede kunt u dineren bij Lijm & Cultuur. Scan de barcode en reserveer direct uw tafel bij Lijm & Cultuur.

Maro studeerde in 1919 af aan het Georgische Gymnasium en studeerde verder aan de Faculteit der Wijsbegeerte van de Staatsuniversiteit van Tbilisi. Ze droomde er echter van om landbouwkunde in het buitenland te studeren en een stuk grond te kopen en haar eigen boerderij te beginnen bij terugkeer naar haar thuisland. Terwijl zij droomde van reizen en studeren in het buitenland, studeerde Maro Engelse en Franse talen en trad toe tot de sportvereniging "Shevardeni". Ze begon literaire teksten te vertalen. En zoals haar vader Kote Makashvili later opmerkte: "Ze schreef prachtig en we hoopten allemaal dat ze een uitstekende schrijver zou worden."

Dagboeken

Het dagboek van Maro Makashvili, dat ons in de vorm van twee notitieboekjes heeft bereikt, is een soort kroniek van de Eerste Republiek Georgië (1918 - 1921). Naast politieke gebeurtenissen beschrijft het afleveringen van het sociale en culturele leven van het land. De mensen die we ontmoeten in theatergangen en gezellige diners, zijn degenen die een onschatbare bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkeling van Georgië. Ze maakten hun keuze een eeuw geleden, de keuze die nog steeds dient als basis voor de ambities en identiteit van Georgië - als staat en als samenleving. "Vandaag realiseerde ik me wat het doel van het leven is. Werken voor je vaderland ... Leve het onafhankelijke Georgië!" schreef Maro in 1920 in haar dagboek.

In februari 1921 viel het Rode Leger Tbilisi binnen. Op 17 februari trad Maro, voor wie de vrijheid van haar vaderland de meest gekoesterde waarde was, toe tot het Rode Kruis als verpleegster en nam dezelfde dag haar taken op. Maro's broer Shalva Makashvili vocht ook tegen de bezetters. Op 19 februari werd Maro gedood door granaatscherven. "De granaat die die avond naast haar ontplofte, beroofde haar van de hoop om afscheid te nemen van haar vaderland en haar ouders" aldus Kote Makashvili.

Heldin

Maro Makashvili was de eerste vrouw die het slachtoffer werd van de Russische bezetting van Georgië. Zij is ook de eerste vrouw die in 2017 de titel van Nationale Held van Georgië heeft gekregen. In haar korte dagboek slaagde Maro Makashvili erin om de strijd voor vrijheid van haar vaderland, de melancholie van zijn korte onafhankelijkheid en de onwankelbare aspiratie en het verlangen van het Georgische volk om deel uit te maken van Europa, in beeld te brengen. Georgië, dat 70 jaar onder het juk van de Sovjet-Unie heeft gestaan, is nu een onafhankelijke staat.

Programma*Achter het scherm*

Za 6 aug 16.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Piano's Maene levert

de Steinway & Sons

concertvleugel.

Bernard Herrmann

1911 — 1975

Echoes voor strijkkwartet, 1965

*Prelude**Valse lente**Elegy**Scherzo**Nocturne**Habanera**Scherzo macabre**Pastorale**Allegro**Epilogue**Alissa Margulis*, viool*Frederieke Saeijs*, viool*Meghan Cassidy*, altviool*Julian Arp*, cello**Giya Kancheli**

1935 — 2019

Selectie uit 33 Miniaturen voor piano, 2019

Nino Gvetadze, piano**Erich Wolfgang Korngold**

1897 — 1957

Pianokwintet op.15, 1921

*Mäßiges Zeitmaß,**mit schwungvoll blühendem Ausdruck**Adagio. Mit größter Ruhe,**stets äußerst gebunden und aus drucksvoll**Finale. Gemessen beinahe pathetisch**Tamara Licheli*, piano*Daniel Rowland*, viool*Frederieke Saeijs*, viool*Dana Zemtsov*, altviool*Julian Arp*, cello

Achter het scherm

In de wereld van de klassieke muziek wordt filmmuziek nog steeds niet helemaal serieus genomen. Het zou niet op zichzelf kunnen staan zonder de beelden erbij, het is muziek met effectbejag. Dat is natuurlijk soms ook wel het geval, maar lang niet altijd. De beste filmmuziek kan je met de ogen dicht beluisteren. Van twee van de allerbeste filmmuziekcomponisten hoort u muziek die zij schreven voor de concertzaal. Daarnaast kunt u in de selectie van 33 miniatures zo'n beetje het hele gigantische filmoeuvre van een van de grootste Georgische componisten horen.

Filmmelancholie

Alfred Hitchcock kreeg ooit een brief van een man, wiens dochter niet meer in bad durfde nadat ze een enge horrorfilm had gezien. "Sinds ze uw *Psycho* zag, durft ze ook al niet meer onder de douche. Ze is daardoor niet zulk prettig gezelschap meer", schreef de vader. Hitchcock beantwoordde de brief: "Stuur haar maar naar de stomerij".

Wie aan die beroemde douchescène uit *Psycho* denkt, hoort waarschijnlijk onmiddellijk de schrille strijkersklanken van Bernard Herrmann, die - gelukkig - het verzoek van Hitchcock om geen muziek bij de scène te componeren in de wind sloeg. Herrmann was al bekend geworden als componist van de muziek bij Orson Welles *Citizen Kane* (1941). En in hetzelfde jaar won hij een Oscar voor *The Devil and Daniel Webster* van William Dieterle (beter bekend als *All That Money Can Buy*). Maar het beroemdst werd hij vanwege zijn langdurige samenwerking met Alfred Hitchcock: tussen 1955 en 1966 voorzag hij al diens films van muziek. Veel hedendaagse filmcomponisten noemen Herrmann de belangrijkste filmcomponist aller tijden. Herrmann componeerde naast filmmuziek en muziek voor radio- en tv-series ook muziek voor de concertzaal. De meeste van die stukken stammen uit zijn jeugd en studietijd.

Toen hij eenmaal voor een carrière in de filmwereld had gekozen, componeerde hij weinig voor de concertzaal naast wat gelegenheidssuites van zijn filmmuziek. De cantate *Moby Dick*, de opera *Wuthering Heights*, een symfonie en het strijkkwartet *Echoes* zijn dan ook buitenbeentjes in zijn oeuvre. Waarom Herrmann in 1966 een strijkkwartet componeerde blijft gissen, maar het kan bijna geen toeval zijn dat hij in datzelfde jaar een pijnlijke tweede echtscheiding doormaakte, en de samenwerking met Hitchcock na artistieke onenigheid was verbroken. Het strijkkwartet bevat alle elementen van een Herrmann-filmscore: korte muzikale fragmenten die in verschillende gedaantes worden herhaald en scherpe contrasten die niet zelden voor schokeffecten zorgen. Herrmanns fascinatie voor de *valse triste* en de *fandango* geven het kwartet een bitterzoete melancholie met een pijnlijke ondertoon.

Minifilms

Waar Bernard Herrmann een filmmuziekcomponist was die ook af en toe een stuk voor de concertzaal schreef, en Erich Wolfgang Korngold van concertzaal naar Hollywood verhuisde en weer terug wisselde, componeerde de belangrijke Georgische componist Giya Kancheli vanaf het begin van zijn carrière aan het begin van de jaren '60 tot vlak voor zijn dood in 2019 in beide werelden. Hij was composer-in-residence van het Koninklijk Filharmonisch Orkest van Vlaanderen en schreef veel orkestmuziek. Daarnaast had hij een grote voorliefde voor kamermuziek. Tegelijkertijd schreef hij bijna elk jaar wel muziek voor een film. Vlak voor zijn dood componeerde hij 33 *Miniatures voor piano*. Elk van de miniatuurtjes is een supergeconcentreerde versie van een van zijn filmscores, Kancheli weet de sfeer van een hele film perfect te vangen in één à twee minuten.

Programma*Achter het scherm*

Za 6 aug 16.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Terwijl de meeste van zijn stukken voor de concertzaal in stijl aansluiten bij het minimalisme en nieuwe spiritualiteit en over het algemeen tamelijk melancholiek het leed van de wereld lijken te hebben geabsorbeerd, is er in deze kleine pareltjes naast de nodige zwaarmoedigheid ook ruimte voor geluk, berusting en opgewektheid. Maar de unieke signatuur van Kancheli is duidelijk aanwezig.

Operareflectie

Wonderkind Erich Wolfgang - what's in a name - Korngold schreef zijn eerste volwassen composities op zijn twaalfde. Hij werd geroemd door Richard Strauss en Gustav Mahler doopte hem de nieuwe Mozart. De successen van zijn opera's *Der Ring des Polykrates* en *Violanta* leken de zeventienjarige Korngold te verzekeren van zijn plek in de muziekgeschiedenis. Zijn werken stonden op het repertoire van beroemde zangers, dirigenten en solisten en *Die Tote Stadt*, zijn vierde opera, beleefde enorme successen. En toen kwam de Tweede Wereldoorlog. De Joodse Korngold vertrok naar Amerika, waar hij zich toeleegde op de filmmuziek. Daarmee legde hij de basis voor hele generaties filmmuziekcomponisten: Hans Zimmer, John Williams en andere grootheden van nu zouden nergens zijn zonder hun voorganger Korngold.

Korngolds terugkeer naar opera's, orkestwerken en kamermuziek werd na de oorlog weggehoond. "More corn than gold", sneerde een recensent. Hij hoorde nu bij de film en werd daardoor niet meer serieus genomen. Hij stierf in muzikale vergetelheid. Jarenlang klonk alleen het *Vioolconcert* nog wel eens ergens. Tot in 1975 *Die Tote Stadt* werd opgenomen. Met deze opera-opname begon een ware Korngold-revival.

Korngold keerde na elke opera die hij componeerde terug naar de kamermuziek, alsof hij de operakarakters van zich af moest schudden in een instrumentaal werk, voordat hij weer nieuwe personages kon scheppen. Het *Pianokwintet op. 15* uit 1921 - dus ruim vóór zijn vertrek naar Hollywood - is nauw verwant aan *Die Tote Stadt*. Het kwintet heeft een enorme uitdruktingskracht en diepgang. Het is heroïsch, complex en vol laatromantische passie en kleur.

Het eerste thema van het openingsdeel is typisch Korngold: stoer, virtuoos en weids. Het lyrische, smachtende tweede thema is prachtig in zijn relatieve eenvoud. Het *Adagio* is een set van negen variaties op melodieën uit zijn *Lieder des Abschieds*, uit 1920. De krachtige opening van de *Finale* maakt plaats voor een vrolijk rondo, waarin Korngold virtuoos varieert. Met enorme inventiviteit en vol energie keert de muziek van het eerste deel terug, om virtuoos en vol vuur te eindigen.

A new-
and altogether
different-
screen
excitement!!!

starring
ANTHONY
PERKINS
VERA
MILES
JOHN
GAVIN
co-starring
MARTIN
BALSAM
JOHN
McINTIRE
and
JANET
LEIGH
as
MARION
CRANE
Directed by
ALFRED
HITCHCOCK
Screenplay by
JOSEPH
STEFANO
A PARAMOUNT
Release

ALFRED
HITCHCOCK'S
PSYCHO

The poster features a central image of Vera Miles in a white bra and sheet, looking over her shoulder. To the left is a small inset of Anthony Perkins. At the bottom center is a small image of a shirtless man crouching. The background is black with blue and white text and graphics.

Programma*Viola!*

Za 6 aug 19.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Piano's Maene levert
de Steinway & Sons
concertvleugel.Franz Schubert

1797 — 1828

Forellenkwintet in A gr.t. D.667, 1819

*Allegro vivace**Andante**Scherzo: Prest**Thema met variaties: Andantino**Finale: Allegro giusto**Daniel Rowland, viool**Dana Zemtsov, altviool**Maja Bogdanovic, cello**Nicholas Santangelo Schwartz, contrabas**Nino Gvetadze, piano*Pjotr Iljitsj Tsjaikovski

1840 — 1893

Fantasie-ouverture: Romeo en Julia, 1880

arr. voor pianosextet door Vladimir

Mendelssohn, 1949 - 2021

*Daniel Rowland, viool**Alissa Margulis, viool**Meghan Cassidy, altviool**Julian Arp, cello**Maja Bogdanovic, cello**Nicholas Santangelo Schwartz, contrabas**Nino Gvetadze, piano*Erich Wolfgang Korngold

1897 — 1957

Marietta's Lied uit Die tote Stadt op.12, 1920

*Nana Dzidziguri, mezzosopraan**Daniel Rowland, viool**Meghan Cassidy, altviool**Maja Bogdanovic, cello**Nino Gvetadze, piano*

Viola!

Op 13 augustus 2022 is het een jaar geleden dat Vladimir Mendelssohn deze wereld verliet. Om haar dierbare vriend te herdenken, stelde Nino Gvetadze een bijzonder programma samen. Een eerbetoon aan deze uitzonderlijke altviolist, componist en pedagoog; uitgevoerd door musici die allemaal met hem bevriend waren.

Dierbare herinneringen

Nino Gvetadze kan het zich bijna niet voorstellen dat het alweer een jaar geleden is dat Vladimir Mendelssohn plotseling overleed. Uiteraard had ze hem vorig jaar uitgenodigd om te komen spelen tijdens haar eerste editie als artistiek leider van het Delft Chamber Music Festival. Maar een week voordat de repetities zouden beginnen moest hij, met slecht nieuws over zijn gezondheid, afzeggen. Om hem vanavond te herdenken verzamelde Nino een groep vrienden van Vladimir en koos ze drie composities uit die allemaal een bijzondere betekenis hebben. "Er zijn veel werken die ik regelmatig met Vlady heb uitgevoerd, zoals de pianokwartetten van Brahms en Fauré en Schuberts *Forellenkwintet*. Ik heb uiteindelijk voor Schubert gekozen, omdat dit één van zijn lievelingstukken was. Hij kende de altvioolpartij zelfs uit zijn hoofd! Om zijn talent als arrangeur in het zonnetje te zetten, laten we daarna een prachtige bewerking horen van Tsjaikovski's *Fantasie-ouverture 'Romeo en Julia'*. Voor mij zal het de eerste keer zijn dat ik dit stuk speel en ik heb er nu al zin in. Het is ontzettend knap hoe Vlady deze beroemde suite voor orkest heeft bewerkt, ik vind het resultaat prachtig. Tot slot klinkt één van zijn favoriete liederen: 'Marietta's Lied' van Korngold. We hebben dat allemaal ontzettend vaak met hem gespeeld, meestal als een soort uitgeschreven toegift. Dat was iets wat hij graag deed: een programma eindigen met een encore. Tenslotte vind ik het mooi om te vertellen dat de vriendschap met Vladimir de drie artistieke leiders van het festival met

elkaar verbindt. Want ook mijn voorgangers Liza Ferschtman en Isabelle van Keulen waren met Vlady bevriend en hebben vaak met hem opgetreden."

Een vrolijke Schubert

Het geromantiseerde beeld dat de 'arme Schubert' tijdens zijn leven verstoken zou zijn geweest van waardering, liefde en succes komt niet overeen met de succesverhalen die we inmiddels ook kennen. Franz Schubert (1797 - 1828) had veel vrienden en was een graag geziene gast in de salons van de betere kringen. Bovendien verdiende hij goed aan zijn muziek, zijn composities werden regelmatig uitgevoerd door vooraanstaande musici en hij kreeg veel positieve recensies. Dat Schubert daarnaast ook veel pijn, teleurstelling en verdriet heeft gekend - hij was bijvoorbeeld ongelukkig in de liefde en hij was erg vaak ziek - is vooral goed hoorbaar in de dieptreurige passages van zijn laatste meesterwerken zoals het *Strijkkwintet in C groot*. Hoe anders klinkt Schubert in zijn opgewekte *Forellenkwintet in A groot*! Schubert schreef het in 1819 toen hij in de zomer bij vrienden logeerde in de bergen. Hij was 21 jaar en had net besloten zijn leven uitsluitend te wijden aan componeren. Toen één van zijn vrienden hem de opdracht gaf om een kwintet te schrijven voor de uitzonderlijke bezetting van piano, viool, altviool, cello en contrabas ging hij met plezier aan de slag. Hij voegde op speciaal verzoek een extra deel toe (aan de gebruikelijke vier delen) dat gebaseerd was op zijn charmante lied 'Die Forelle' dat hij in 1817 had gecomponeerd: het vierde deel met de prachtige variaties, die dankzij de wisselende bezetting steeds van kleur veranderen. Alle vijf delen zijn even aantrekkelijk, mede dankzij de sprankelende pianopartij en de uitbundige strijkers.

Programma*Viola!*

Za 6 aug 19.00 uur

Van der Mandelezaal, € 35

Meesterlijk arrangement

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski (1840 - 1893) is een van de populairste Russische componisten uit de negentiende eeuw. Iedereen kent de prachtige melodieën uit zijn balletten en symfonieën, die ook veelvuldig zijn gebruikt in films en reclames. En dat geldt ook voor zijn *Fantasie-ouverture: Romeo en Julia*, een muzikale variant op Shakespeares beroemde toneelstuk. Dat Tsjaikovski de diepe frustratie over een onmogelijke liefde zo treffend wist te verklanken heeft wellicht te maken met zijn eigen ingewikkelde liefdesleven, waarin hij zijn homoseksualiteit verborgen hield en wellicht zelfs probeerde te onderdrukken. Het is vast niet toevallig dat hij dit muzikale liefdesdrama, na jarenlang schaven, uiteindelijk pas zou voltooien nadat zijn misplaatste huwelijk met Antonina Miljoekova totaal was mislukt. Tsjaikovski schreef zijn meeslepende drama voor voltallig symfonieorkest, dus het ligt eigenlijk niet voor de hand om deze muziek te bewerken voor een klein kamermuziekensemble. Toch heeft Vladimir Mendelssohn dat met groot succes gedaan. De bezetting is opvallend origineel, omdat hij de belangrijke en virtuoze pianopartij combineert met een uitzonderlijke strijkersbezetting van twee violen, een altviool, twee cello's en een contrabas. Dat creëert een extra diepe, weemoedige klank.

Marietta's Lied als toegift

Wie denkt dat de Oostenrijkse componist Erich Korngold (1897 - 1957) pas beroemd werd in Hollywood vergist zich. Ook vóór zijn vertrek naar Amerika, waar hij als gevluchte Joodse componist de mooiste filmmuziek heeft geschreven, had hij al een goede reputatie opgebouwd. Korngolds muzikale talent werd al vroeg ontdekt. Niet alleen door zijn strenge vader Julius Korngold, een invloedrijke muziekpublicist, maar ook door vele vooraanstaande musici. Niemand minder dan Gustav Mahler noemde het wonderkind Korngold "de nieuwe Mozart" en ook Giacomo Puccini, Jean Sibelius en vele anderen waren onder de indruk van zijn talent. Korngold schreef zijn eerste composities rond zijn negende als piepjonge conservatoriumstudent in Wenen en binnen de kortste tijd werden zijn composities uitgevoerd door de beste orkesten in Europa. Toen hij in 1934 naar Amerika reisde voor zijn eerste Hollywoodfilm, stond hij bekend als succesvolle componist van de meest prachtige opera's, orkestwerken en kamermuziek. 'Marietta's Lied' is afkomstig uit Korngolds opera *Die tote Stadt* uit 1920, waarin de grauwe stad Brugge het rouwproces van een man weerspiegelt die zich na de dood van zijn vrouw verliest in obsessie en waanbeelden. Het onweerstaanbaar mooie duet 'Glück, das mir verblieb' (voor sopraan en tenor) behoort tot één van Korngolds bekendste liederen, en wordt daarom ook regelmatig los uitgevoerd in verschillende versies voor sopraan of mezzosopraan, meestal onder de titel 'Marietta's Lied'. De versie die vanavond klinkt was een favoriet stuk van Vladimir Mendelssohn om een programma mee af te sluiten. De laatste regels van het lied zijn overigens ook toepasselijk voor het slot van het eerbetoon aan Vladimir: 'Mußt du einmal von mir gehn, glaub, es gibt ein Auferstehn.'

Programma

Die sieben letzten Worte
Za 6 aug 21.00 uur
Schuilkerk Bagijnhof, € 35

Joseph Haydn

1732 — 1809

Die sieben letzten Worte Hob xx:2, 1787

Introduzione – Maestoso ed Adagio

Sonata I ("Pater, dimitte illis, quia nesciunt, quid faciunt") – Largo

Sonata II ("Hodie mecum eris in paradiso") – Grave e cantabile

Sonata III ("Mulier, ecce filius tuus") – Grave

Sonata IV ("Deus meus, Deus meus, utquid dereliquisti me") – Largo

Sonata V ("Sitio") – Adagio

Sonata VI ("Consummatum est") – Lento

Sonata VII ("In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum") – Largo

Il terremoto – Presto e con tutta la forza

Die sieben letzten Worte

Meccore String Quartet:

Wojciech Koprowski, viool

Judyta Kluza, viool

Michał Bryła, altviool

Marcin Mączyński, cello

De zeven kruiswoorden van Jezus

In Cadíz, Zuid-Spanje is een bijzondere plek verborgen. Aan de Rosariokerk, midden in het centrum van de stad, is een kapelletje verbonden dat uit twee verdiepingen bestaat. Als je niet weet waar je precies moet zijn, loop je er zo voorbij. In het gedeelte op de begane grond hangen drie schilderijen van Goya. Een trap naar beneden leidt naar een sobere grot, die gedomineerd wordt door een kruisbeeld. Priester Jose Saenz de Santamaria markies van Valde-Iñigo liet de 'grot' aan het einde van de achttiende eeuw restaureren. Voor de inwijding van de kapel, op Goede Vrijdag ergens rond 1784-86, bestelde de priester een muziekstuk bij de beroemdste componist die hij kende: Joseph Haydn. Het moest een onvergetelijke gebeurtenis worden, dus met een gewone mis kon niet worden volstaan. Nee, Haydn moest een zevental instrumentaal werk componeren voor klein orkest, voorafgegaan door een prelude. Elk van de delen moest in het teken staan van één van de zeven kruiswoorden van Jezus. De uitvoering werd ingebed in de dienst:

"De muren, ramen en pilaren van de kerk waren in zwart gedrapeerd, en slechts één grote lamp in het midden verlichtte de heilige duisternis. Om 12.00 uur 's middags werden alle deuren gesloten en begon de muziek. Na een toepasselijke prelude beklom de bisschop de kansel, sprak één van de zeven woorden en gaf er dan een meditatie over. Als die beëindigd was, kwam hij naar beneden en viel knielend voor het altaar neer. Deze tijd werd gevuld door muziek. De bisschop besteeg weer de kansel en verliet hem dan, een tweede, derde keer, enzovoorts, en het orkest speelde iedere keer aan het eind van zijn preek. Ik moest met deze situatie rekening houden in mijn muziek."

Programma

Die sieben letzten Worte
Za 6 aug 21.00 uur
Schuilkerk Bagijnhof, € 35

Beeld:
'Cristo en la cruz'
Francisco José De Goya, 1780

Zwaar, stemmig en traag

Die muziek moest natuurlijk stemmig zijn en dat is te merken aan de tempoaanduidingen: Largo, Grave e cantabile, Grave, Largo, Adagio, Lento en Largo. Traag dus. Voor een componist die gewend is om grootschalige composities interessant te houden door met contrasterende tempi te werken, is dat een lastige opdracht. "De uitdaging om zeven opeenvolgende adagio's, elk van ongeveer tien minuten lengte te schrijven zonder de luisteraar te vermoeien, was bepaald geen eenvoudige", schrijft Haydn. Daarnaast is de schaal van de compositie veel groter dan wat hij gewend was voor instrumentale muziek.

Ook lastig: spanningsbogen over de delen heen zijn moeilijk vast te houden, want "elke keer moet het orkest na de preek opnieuw inzetten en mijn compositie moet in overeenstemming zijn met de presentatie". Een onmogelijke opgave? Niet voor Haydn. Sterker nog, Haydn was zo tevreden over de orkestversie van *Die sieben letzten Worte unseres Erlösers am Kreuze*, dat hij een versie met koor, een versie voor piano en een versie voor strijkkwartet publiceerde. Bij die strijkkwartetversie voegt Haydn nog een extra deel toe: als laatste, als Jezus aan het kruis gestorven is verklankt hij de aardbeving die daarop volgt.

Hoewel de muziek allemaal zwaar, stemmig en traag is, weet Haydn te blijven boeien. Elk van de zeven sonates die volgen op het dramatisch Maestoso ed adagio, de stemmige inleiding waarover Haydn spreekt, heeft een eigen sfeer en karakter, passend bij de betreffende tekst van Jezus aan het kruis. Daarbij weet Haydn gelaagdheid aan te brengen. De woorden "mijn god, waarom heeft u mij verlaten" klinken vanzelfsprekend dramatischer dan "Dat is je zoon, dit is je moeder". De hevige aardbeving na afloop (presto e con tutta la

forza) moet zeker in de versie met pauken en trompetten bij het devote premièrepubliek diepe indruk gemaakt hebben, maar ook in de strijkkwartetversie komt de treffende muziek als een verrassing.

Kruiswoorden

Vader, vergeef hen,
want ze weten niet wat ze doen.
(Lucas 23:34)

Ik verzeker je: nog vandaag
zul je met mij in het paradijs zijn.
(Lucas 23:43)

Dat is je zoon, dit is je moeder
(Johannes 19:26-27)

Eli, Eli, lema sabachtani?
(Mattheus 27:46)

Ik heb dorst.
(Johannes 19:28)

Het is volbracht
(Johannes 19:30)

Vader, in uw handen
leg ik mijn geest
(Lucas 23:46)

82 **Programma**
Zondagochtendconcert 'Eerbetoon'
Zo 7 aug 10.30 uur
De Oude Bibliotheek, € 12,50 / € 27 incl. brunch

Piano's Maene levert
de Steinway & Sons
concertvleugel.

Zondagochtendconcert 'Eerbetoon'

Het *Zondagochtendconcert* is een geliefd onderdeel in het festival. Het is een prachtige manier om ontspannen de zondag te beginnen met een concert. Daarna kunt u aansluitend samen napraten bij een heerlijke brunch. Dit jaar vindt het *Zondagochtendconcert* voor het eerst plaats in De Oude Bibliotheek.

Tijdens dit concert, dat de titel *Eerbetoon* kreeg, hoort u werk dat is opgedragen aan Debussy én werk van Debussy zelf. Tevens speelt violiste Frederieke Saeijs - die in 2005 de Marguerite Long-Jacques Thibaud Competition in Parijs won - heel toepasselijk een werk dat is opgedragen aan de legendarische violist Jacques Thibaud.

Het concert is ook los te bezoeken zonder brunch.

Claude Debussy

1862 — 1918

Suite Bergamasque, 1905

Prélude

Menuet

Clair de lune

Passepied

Tamara Licheli, piano

Maurice Ravel

1875 — 1937

Sonate voor viool en cello in a kl.t. M.73

(opgedragen aan Debussy), 1920/22

Allégro

Très vif

Lent

Vif, avec entrain

Maja Bogdanovic, cello

Daniel Rowland, viool

Eugène Ysaÿe

1858 — 1931

Vioolsonate nr. 2 in a kl.t. op.27

'Jacques Thibaud', 1923

Obsession; Prelude

Malinconia

Danse des Ombres; Sarabande

Les furies

Frederieke Saeijs, viool

Programma

Jong Talent Route
 Zo 7 aug 13.30 uur
 Van der Mandelezaal, € 32,50

Piano's Maene levert
 de Steinway & Sons
 concertvleugel.

Jong Talent Route**Van der Mandelezaal**

(Halve) finalist van de International
 Vocal Competition

Raadhuis Markt

Winnaars Prinses Christina Concours

Merle van der Lijke, harp

Sarah van der Lijke, fluit

Paardenmarkt

Winnaar DCMF Award van Delft Fringe

Duo Sola

Myrthe van de Weetering, viool en zang

Héctor Hervás Veredas, cello

Thijs de Klijn, gitaar

Yga Wagenaar, dans

Michael de Haan, dans

Oude Bibliotheek

Halve finalist Young Pianist Foundation

Alexander Jansen, piano

Tijdens de Jong Talent Route presenteert het Delft Chamber Music Festival diverse winnaars en finalisten van de verschillende concoursen die in Nederland georganiseerd worden. U kunt van dit muzikale talent genieten op verschillende locaties in de historische binnenstad van Delft die op loopafstand van het festivalterrein liggen. Het eerste concert vindt plaats in de Van der Mandelezaal, daarna loopt de route langs de andere locaties, u wordt hierbij begeleid door de medewerkers van het festival.

De concertprogramma's worden op de locaties uitgedeeld.

Beeld:
Mayte Levenbach
(winnaar Prinses Christina Concours 2018)
tijdens Jong Talent Route 2019

Programma
Jong Talent Route
Zo 7 aug 13.30 uur
Van der Mandelezaal, € 32,50

85

Programma*Ode aan Mendelssohn*

Zo 7 aug 20.15 uur, inleiding 19.15 uur

Van der Mandelezaal, € 43,50

Piano's Maene levert
de Steinway & Sons
concertvleugel.Felix Mendelssohn

1809 — 1847

Variations concertante voor cello en piano
in D gr.t. op. 17, 1829*Nino Gvetadze*, piano
Maja Bogdanovic, celloFelix Mendelssohn

1809 — 1847

Pianotrio nr. 2 in c kl.t. op.66, 1845
Allegro energico e con fuoco
Andante espressivo
Scherzo: Molto allegro quasi presto
*Finale: Allegro appassionato**Tamara Licheli*, piano
Alissa Margulis, viool
Maja Bogdanovic, cello

Pauze

J.S. Bach

1685 — 1750

Chaconne in d kl.t. nr. 2 BWV 1004,
arr. Felix Mendelssohn*Frederieke Saeijs*, viool
Tamara Licheli, pianoFelix Mendelssohn

1809 — 1847

Pianosextet in D gr.t. op. 110 MWV Q 16, 1824
Allegro vivace
Adagio
Menuetto. Agitato - Trio
Allegro vivace
- *Allegro con fuoco - Allegro con fuoco**Nino Gvetadze*, piano
Frederieke Saeijs, viool
Meghan Cassidy, altviool
Dana Zemtsov, altviool
Maja Bogdanovic, cello
Nicholas Santangelo Schwartz, contrabas

Ode aan Mendelssohn

Speelplezier

Felix Mendelssohn was een zondagskind. Niet alleen was hij een geweldig componist en pianist, maar ook een fanatiek sporter, erg goed in talen en filosofie (hij studeerde zelfs bij Hegel) en een goede schilder. Talent is natuurlijk niet te koop. Maar de financiële situatie van de familie Mendelssohn - een Joods bankiersgeslacht - was dusdanig, dat de jonge Felix bij de beste leraren kon studeren, en zo al zijn talenten optimaal kon benutten en ontwikkelen. Zo kreeg hij de beschikking over een privéorkest, dat concerten gaf in huize Mendelssohn, ten overstaan van de culturele elite van Berlijn.

Al op jonge leeftijd weet Mendelssohn zijn talent voor tedere, expressieve melodieën en sprankelende beweeglijkheid te combineren met een ongekend compositorisch vakmanschap. Hij steekt zo als jongetje zelfs wonderkind Mozart naar de kroon. Eigenlijk is Mendelssohn muzikaal gezien op zijn zestiende al volwassen. Hij componeert dan het nog immer geliefde *Strijkocet in Es*, een jaar later de ouverture voor *A Midsummer Night's Dream* en niet lang daarna *Die Hebriden*. Mendelssohns composities verraden het plezier dat hij had in het samen musiceren. Met zijn geliefde zusje Fanny - ook al zo'n getalenteerd wonderkind - maar ook met bijvoorbeeld zijn goede vriend Julius Rietz, een gerenommeerd cellist. Voor hem schreef de twintigjarige Mendelssohn in 1829 de *Variations concertante in D op. 17*, de eerste compositie in een reeks stukken voor cello en piano. Het is muziek die stevig in de variatietraditie van Mozart en Beethoven is geworteld. Pas in de laatste variatie ontworstelt Mendelssohn zich daaraan met een hartstochtelijk romantische uitbarsting.

Lutheraan

In hetzelfde jaar 1829 voerde Mendelssohn voor het eerst sinds Bach dat zelf deed de *Matthäus Passion* weer uit. Mendelssohns diepe band met Bach kwam van een directe muzikale connectie, maar ook vanwege het geloof dat de twee componisten deelden. Op zevenjarige leeftijd werd Mendelssohn gereformeerd gedoopt. Hierbij kreeg hij 'Bartholdy' achter zijn naam geplakt. De Nazi's deden Mendelssohns muziek ruim een eeuw later in de ban omdat hij zijn Lutherse religie puur voor de buitenwereld zou hebben beleden en juist trots was op zijn Joodse achtergrond. Dat laatste kan wel waar zijn, maar dat eerste is een misverstand. Recent is een boek verschenen van Mar van der Veer, dat een goed beeld van Mendelssohns geloofsbeleving geeft: "De almacht van God ervaart hij in de eerste plaats in de natuur, die hij regelmatig in tekeningen en aquarellen vastlegt, zijn inspiratiebronnen waren de liederen van Luther en de muziek van de toen nagenoeg vergeten Bach."

Dat is merkbaar in de finale van het *Pianotrio nr. 2 in c op. 66*, waarin Mendelssohn een koraal citeert: *Vor Deinen Thron* uit het Geneefse Psalter. Of moeten we zeggen: *Herr Gott, Dich loben wir alle, uit BWV130*? Maar laten we bij het begin beginnen. Al na een paar maten in het *Allegro energico e con fuoco* worden twee dingen duidelijk: dit is een serieus trio en de piano heeft de hoofdrol. Het deel heeft drie thema's die eenzelfde stijgende en weer dalende melodiecontour hebben. Het eerste is een dwingend en dreigend thema in c-klein dat vanuit de laagte in golven opkomt. Het tweede thema klinkt klagend in de viool, het derde is een prachtig bitterzoete melodie in majeur, die het echter niet blijkt te winnen van de mineurthema's.

Programma*Ode aan Mendelssohn*

Zo 7 aug 20.15 uur, inleiding 19.15 uur

Van der Mandelezaal, € 43,50

Net als het eerste deel, is ook het *Andante espressivo* doordrenkt van een rusteloze passie, maar dit deel is kalmer en minder donker dan het voorgaande. Het is een troostend *Lied Ohne Worte* in klassiek stramien, maar met romantische uitdrukking. Op het soort scherzo's als het derde deel van dit trio heeft Mendelssohn een patent. Razendsnelle springerige opgewektheid, zonder dat het ook maar ergens clownesk wordt. *Ein Sommernachtstraum* is nooit ver weg in de elfachtige speelsheid.

De finale begint geagiteerd in c-klein, wordt even gekalmeerd door een tweede thema, maar de opwinding keert terug en een spanning bouwt op tot ineens het eerder besproken koraal klinkt. Wat een troostrijke, hemelse muziek heeft Mendelssohn ervoor gemaakt! Het duurt even voordat het rondotheema er weer grip op krijgt en als dat nét het geval is, keert het koraal alweer terug om een stralend en majestueus coda in majeur in te leiden. Waar het trio donker en rusteloos begon, is de transformatie naar het licht nu compleet. Gelovig of niet, dit is hemelse grandeur.

Bachrevival

Mendelssohn speelde een cruciale rol in de herwaardering van Bach. Door diens muziek uit te voeren, én door die te vertalen naar de smaak van zijn tijd. Zo vond hij Bachs *Chaconne* uit de *Partita nr. 2 BWV 1004* voor viool solo alleen geschikt voor een kennerspubliek: "het grote publiek heeft meer nodig om tot begrip te komen van deze muziek". Daarom voegde Mendelssohn een pianopartij toe. In deze versie leerden veel negentiende-eeuwse muzikliefhebbers de muziek van Bach kennen.

Pianoconcert op zakformaat

Over de ontstaansgeschiedenis van het *Pianosextet in D*, in een ongebruikelijke bezetting van piano, viool, twee altviolen, cello en contrabas weten we weinig, het stuk is pas na Mendelssohns dood uitgegeven en Mendelssohn noemt het stuk nergens in zijn correspondentie. Het enige dat we weten is dat het een jeugdwerk van een vijftienjarige Mendelssohn is. Net als het pianotrio is de pianopartij virtuoos, in dit sextet zelfs dominant: dit is eerder een pianoconcert op zakformaat dan pure kamermuziek. De warme sonoriteit van de strijkersklank, de frisse energie van de buitenste delen en het wat ongebruikelijke menuet (in d-klein met een trio in F-groot en in 6/8 maatsoort), de liefdevolle melodieën van het langzame deel, de virtuoze pianopartij en het gepatenteerde 'Mendelssohn-speelplezier' maken dit sextet een heerlijke festivalafsluiter.

Ode aan Mendelssohn

Zo 7 aug 20.15 uur, inleiding 19.15 uur

Van der Mandelezaal, € 43,50

*Dit is wat ik denk dat kunst is
en wat ik ervan verlang:*

*dat het iedereen naar binnen trekt,
dat het de meest intieme gedachten
en gevoelens van een persoon toont,
dat het het raam van de ziel opengooit.*

Felix Mendelssohn

1809 — 1847

biogra

biografie

biografie

biografie

biog

Alissa Margulis

viool

De Keulse violiste Alissa Margulis wordt gewaardeerd om haar expressieve en zeer gevoelige concerten. Op zevenjarige leeftijd trad ze op met de Budapest Soloists en speelde sindsdien regelmatig als soliste met grote orkesten van over de hele wereld. Hierbij trad ze op in belangrijke concertzalen zoals het Palais des Beaux-Arts (Brussel), de Wiener Musikverein (Brahms Hall), de Herkulesaal (München), de Izumi Hall (Osaka), het Tel-Aviv Art Center, het Walton Arts Center Chicago en de Schönberg Hall (Los Angeles).

Alissa Margulis is een fervent kamermusicus en speelt regelmatig met artiesten als Martha Argerich, Yuri Bashmet, David Geringas, Ivry Gitlis, Gidon Kremer, Mischa Maisky, Lilya Zilberstein, Paul Badura-Skoda en Polina Leschenko. Ze trad op tijdens het Jerusalem Chamber Music Festival, het Lockenhaus Festival, het Radio France Festival in Menton/Côte d'Azur, het Schleswig-Holstein Festival, het Baden-Baden Autumn Festival en het Verbier Festival. Alissa heeft een uitgebreide discografie. Ze nam repertoire op van Mozart, Sjostakovitsj, Beethoven, Messiaen en de complete werken van Franz Liszt voor viool en piano.

Anna Antipova

viool

Violiste Anna Antipova, geboren in de Sovjet-Unie, woonde en studeerde in Oekraïne. Daar studeerde ze af aan de Tsjaikovski Nationale Muziekacademie in Kiev. Tijdens deze periode nam ze deel aan concoursen als soliste en als lid van kamermuziekensembles. In 2013 verhuisde ze naar Rotterdam om te gaan studeren aan het Codarts Conservatorium. Hier behaalde ze haar tweede master bij Misha Furman. Anna maakt deel uit van het duo Antima met de Bulgarse/Sloveense pianiste Tsarina Marinkova Krajncan. In 2017 won Duo Antima wedstrijden in Duitsland en Italië. In 2019 bracht Antima hun eerste CD-album *Reflections in C minor* uit. Anna is actief betrokken bij Nederlandse kamermuziek, orkestuitvoeringen, theater- en filmmuziek en geeft veel les.

Anna en Maryana Golovchenko (zang) treden sinds 2021 op als duo. Deze samenwerking bracht het storytelling-project *Shadows of Forgotten Ancestors* tot stand dat ze nu in Nederland presenteren.

Baiba Skride

viool

Violiste Baiba Skride werd geboren in een muzikaal Lets gezin in Riga, waar ze haar studie begon. In 1995 stapte ze over naar het Conservatorium voor Muziek en Theater in Rostock. In 2001 won ze de 1e prijs van de Koningin Elisabethwedstrijd. Haar natuurlijke benadering van muziek maakt dat Baiba geliefd is bij gerenommeerde dirigenten en orkesten van over de hele wereld. Ze wordt regelmatig uitgenodigd vanwege haar verfrissende interpretaties, haar gevoeligheid en plezier in de muziek.

Baiba is internationaal een veelgevraagd kamermusicus. Ze zet zich in voor het duo dat zij met haar zus, de pianiste Lauma Skride, vormt. Samen met het mede door haar opgerichte Skride Quartet trad ze de afgelopen seizoenen op vele podia in Europa, Noord-Amerika en Australië op. Met de Nederlandse celliste Harriet Krijgh en haar zus Lauma treedt Baiba op als trio. Baiba is te bewonderen in verschillende kamermuziekprojecten met Alban Gerhardt, Brett Dean en anderen. Ze kijkt uit naar de release van haar nieuwste soloalbum, die ze binnenkort kan toevoegen aan haar lange discografie.

Dana Zemtsov

altviool

Altvioliste Dana Zemtsov kreeg als vijfjarige haar eerste muzieklessen van haar grootmoeder en haar ouders: de altviolisten Mikhail Zemtsov en Julia Dinerstein. Ze volgde masterclasses bij gerenommeerde professoren zoals Bruno Giuranna, Atar Arad en Sven Arne Tepl en behaalde haar masters diploma bij de bekende altviool virtuoos Michael Kugel.

Dana treedt regelmatig op bij de grootste internationale podia en speelde kamermuziek samen met gerenommeerde musici als Janine Jansen, Giovanni Sollima, Martin Frost, Ilya Gringolts en pianist Boris Berezovsky. Als solist speelde Dana onder meer met het Holland Symfonia, Sweelink Symphony Orchestra, Sinfonia Rotterdam en het Estonian National Orchestra.

Op internationale tournees reisde Dana af naar Denemarken, Peru en de VS. Ze speelde op de grootste festivals in Nederland waaronder het Delft Chamber Music Festival, Storioni Festival, Grachten Festival en het Three Day Music Festival. Daarnaast speelde ze op festivals in Duitsland, Italië en het Verenigd Koninkrijk.

Daniel Rowland

viool

Violist Daniel Rowland heeft zich op de internationale concertpodia gevestigd als een zeer veelzijdige, charismatische en avontuurlijke musicus met een breed repertoire.

Geboren in Londen, volgde hij zijn vioollessen in Enschede nadat zijn ouders naar Twente waren verhuisd. Hij studeerde bij Jan Repko, Davina van Wely, Herman Krebbers, Viktor Liberman en Igor Oistrakh. Hij won onder meer de Brahms-prijs in Baden-Baden en het Oskar Back-concours.

Twaalf jaar lang was Daniel primarius van het Brodsky Quartet, waarmee hij in 2017 schitterde op het Prinsengrachtconcert. Zij traden over de hele wereld op en maakten vele opnames. Hij voerde meerdere wereldpremières uit van hedendaagse componisten als Isidora Zebeljan, Roxana Panufnik, Peteris Vasks en Elena Firsova.

Daniel vormt duo's met pianiste Natacha Kudritskaya en met zijn vrouw, celliste Maja Bogdanovic. Hij is verbonden als docent aan the Royal College of Music in Londen en geeft leiding over zijn eigen festival in Twente, het Stift International Music Festival.

Eka Chabashvili

composities

De Georgische Eka Chabashvili is componist, schilder, onderzoeker en universitair hoofddocent van het Staatsconservatorium van Tbilisi. Haar werk is rijk aan Europese en niet-Europese culturele muzikale tradities. Het kleurenpalet van haar muziek lijken visuele associaties, die afhankelijk zijn van de verbinding tussen haar muzikale denken en de visuele bron. "Mijn wens is om muziek te schilderen en een schilderij in muziek te laten horen."

Eka staat bekend om het creëren van nieuwe genres zoals als microballet, micro-oratorium, symfonietentoonstelling, micro-opera/tentoonstelling, nano-opera en het hologramtheater. Ook ontwikkelde ze een concept van nieuwe muziekinstrumenten: KHMA (combinatie van blaas-, snaar- en percussie-instrumenten) en ModEkAl (gemodificeerde piano), waarvan de klank voor het eerst aan het publiek werd gepresenteerd op het Delft Chamber Music Festival in 2021. Eka is actief bezig met film- en theater(ballet)muziekgenres en krijgt opdrachten van Georgische en buitenlandse artiesten. Eka geeft masterclasses over compositie aan diverse universiteiten in Georgië, Amerika en Europa.

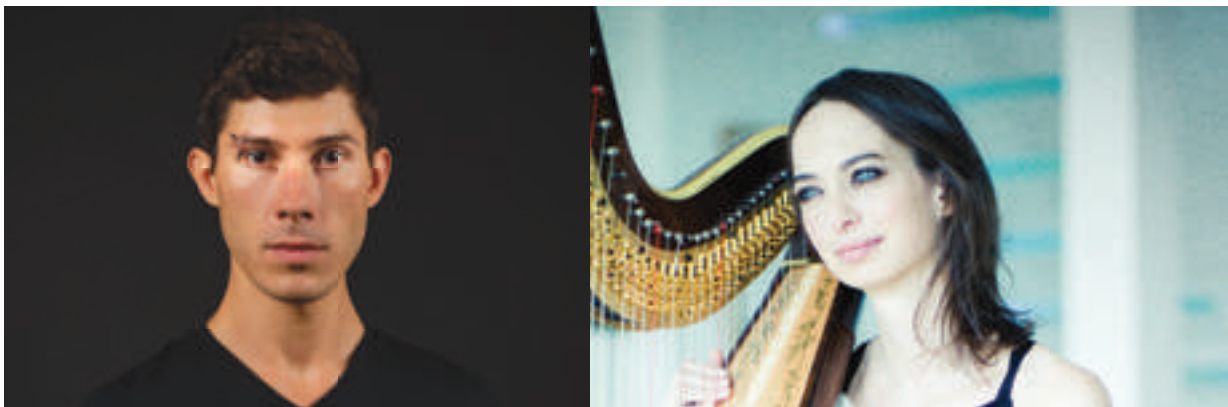
Frederieke Saeijs

viool

De Haagse violiste Frederieke Saeijs kreeg les van grootmeesters als Mauricio Fuks en Herman Krebbers en studeerde summa cum laude af aan zowel het Koninklijk Conservatorium in Den Haag als de Indiana University Jacobs School of Music in Bloomington (usa). Zij trok internationaal de aandacht door het winnen van de prestigieuze Premier Grand Prix op het Long-Thibaud vioolconcours te Parijs (2005).

Frederieke trad op als soliste met gerenommeerde orkesten en inspirerende dirigenten als Antony Hermus en Neëme Järvi. Ze speelt graag samen met muzikale vrienden en treedt regelmatig op met pianiste Nino Gvetadze en celliste Maja Bogdanovic als het Gvetadze - Saeijs - Bogdanovic Trio. Tevens is ze als Associate Artist verbonden aan het Spaanse Quantum Ensemble.

Componist Oene van Geel schreef in opdracht van November Music het solostuk "Boog" voor Frederieke, met dansbewegingen choreografeerd door Heather Ware. Frederieke geeft regelmatig masterclasses en was als viooldocent verbonden aan de conservatoria in Den Haag en Madrid.

Galdric Subirana

slagwerk

Galdric Subirana studeerde percussie bij Philippe Spiesser en Jean Geoffroy, en specialiseerde zich in hedendaagse muziek waarvoor hij verschillende soloconcoursprizen won. Nadat hij afstudeerde aan het Conservatoire National Supérieur de Musique et Danse de Lyon, besloot hij zich toe te leggen op kamermuziek en samenspel. Hij speelt met orkesten en ensembles als freelancer in diverse nieuwe muziekproducties en heeft stukken uitgevoerd van Philippe Manoury, Pierre Jodlowski, Toshio Hosokawa, Malika Kishino en nog veel meer.

Hij gaf diverse componisten een opdracht om nieuwe stukken voor slagwerk en dans te schrijven. Daarnaast is hij een autodidactische producer en componist van elektronische muziek geworden en heeft hij het 'Collectif NoMad' opgericht, waar hij onderzoek doet naar microgeluiden en welzijn door middel van muziek. Als componist en uitvoerder nodigt hij daarmee zijn publiek uit om zich te verdiepen in onbekende klankgebieden terwijl zij in een staat van diepe ontspanning raken.

Gwyneth Wentink

harp

Gwyneth Wentink is een internationaal geprezen harpiste, culturele vernieuwer en pleitbezorger van kunst in vele genres en rollen. Ze is directeur en oprichter van State of the United Arts, een denktank en performanceplatform voor kunst. Als harpiste, zowel klassiek als experimenteel, heeft Gwyneth opgetreden op de meest prestigieuze podia ter wereld. Ze is soloharpiste van het Orchestre Révolutionnaire et Romantique en de English Baroque Soloists onder leiding van Sir John Eliot Gardiner. Ze wordt geprezen om haar veelzijdigheid, introduceerde de harp in de klassieke Indiase muziek en speelt regelmatig met grootheden als Pandit Hariprasad Chaurasia.

Gwyneth won tal van prijzen, waaronder de Dutch Music Award, de Israel Harp Competition en de Young Concert Artists Audition in New York. In 2019 is Wentink aangesteld als nieuw lid van de prestigieuze Akademie van Kunsten in Nederland. Ze is docent harp aan de conservatoria van Rotterdam en Amsterdam en geeft masterclasses over de hele wereld. Sinds 2021 is Gwyneth gasthoogleraar aan de Royal Academy of Music in Londen.

Goldmund Quartet
ensemble

Florian Schötz
viool

Pinchas Adt
viool

Christoph Vandory
altviool

Raphael Paratore
cello

Het Duitse Goldmund Quartet is ontstaan toen vier hoogbegaafde schoolvrienden in München elkaar vonden in de muziek. Het kwartet ontwikkelde zich gestaag tot een professioneel ensemble.

Tegenwoordig wordt het Goldmund Quartet beschouwd als een van de meest enerverende jonge strijkkwartetten van Europa. Sinds hun debuut in het Prinzregententheater in München, stond het kwartet op internationale festivals zoals het Festival Aix-en-Provence, Festival de Musica y Danza Granada, Ludwigsburger Schlosstfestspiele en Heidelberger Frühling. Recitals brachten hen naar prestigieuze kamermuziekpodia en concertseries over de hele wereld.

Het Goldmund Quartet werd opgeleid door Günther Pichler van het Alban Berg Quartet aan de Escuela Superior de Música Reina Sofia en door het Artemis Quartet in Berlijn. Het kwartet heeft belangrijke artistieke inzichten gekregen tijdens masterclasses bij strijkkwartetten als het Borodin, Belcea, Ysaÿe, Cherubini en Alfred Brendel. Het kwartet heeft verschillende prijzen gewonnen, waaronder een Yehudi Menuhin Live Music Now-beurs, een beurs van de Deutscher Musikwettbewerb en de Bavarian Young Artist Award 2015.

Isabelle van Keulen

viool

Violiste en altvioliste Isabelle van Keulen brak door in 1984 dankzij het winnen van de *Eurovision Young Musician of the Year*: een competitie die in heel Europa werd uitgezonden en door miljoenen kijkers live op televisie werd gevolgd. Zij richtte in 1997 het Delft Chamber Music Festival op waarvan zij tot 2006 de artistiek leider was.

Isabelle voert kamermuziek uit in elke denkbare combinatie en werkt al meer dan 20 jaar intensief samen met de Nederlandse pianist Ronald Brautigam en mezzosopraan Christianne Stotijn. Zij is aanvoerder van het Norwegian Chamber Orchestra, combineert viool en altviool in één optreden.

Isabelle treedt op als solist bij orkesten zoals het Koninklijk Concertgebouworkest en de Berliner Philharmoniker. Zij liet enkele concerten speciaal voor haar componeren door o.a. Theo Loevendie en Erkki-Sven Tüür. Met verschillende muzikanten maakte zij CD-opnames. Isabelle geeft regelmatig masterclasses en is sinds het najaar van 2012 docent viool, altviool en kamermuziek aan de Luzern University of Arts.

Ivan Vukčević

altviool

Altviolist Ivan Vukčević is een pleitbezorger van de altviool als solo-instrument. Zijn leraren zijn onder meer de gerenommeerde Alberto Lysy en Johannes Eskaer (International Menuhin Academy). Ivan trad op in heel Europa, Australië, Noord-Amerika en Azië, heeft verschillende opnames gemaakt en bracht een aantal nieuwe werken in première; een bewijs van Ivan's toewijding om de altviool meer bekendheid te geven bij de volgende generatie musici. Hij was eerste altviolist bij de symfonieorkesten van Stavanger en Basel en bij het Australian Youth Orchestra en Camerata Australia. Tevens was hij vaste gast bij het Singapore Symphony Orchestra.

In 2008 was Ivan medeoprichter van het Quartetto Energie Nove, gevestigd in Lugano; een ensemble met een visie die past bij Ivans eigen sterke muzikaliteit. Hij is de artistiek leider van het Mediterranean Notes Music Festival in Tivat, Montenegro, dat 's werelds beste solisten en kamermusici aantrekt. Hij is docent altviool aan de International Menuhin Music Academy en eerste solist bij het Orchestra della Svizzera Italiana.

Julian Arp

cello

Julian Arp studeerde cello aan de Muziekacademie Hanns Eisler in Berlijn bij Jens Peter Maintz, Boris Pergamenschikow, David Geringas en Eberhard Feltz. Als solist en kamermusicus speelt Julian in concertzalen zoals de Carnegie Hall in New York, de Wigmore Hall in Londen, het Concertgebouw in Amsterdam en de Berlin Philharmonic Hall. Hij verschijnt regelmatig op festivals zoals het Schleswig-Holstein Musik Festival, Beethovenfest Bonn, Montreux, Kuhmo, SoNoRo Bukarest, Stellenbosch, Stift Festival en het Oxford Chamber Music Festival. Met zijn duopartner, pianist Caspar Frantz, heeft Julian talrijke nationale en internationale prestigieuze prijzen gewonnen. Het Duo Arp/Frantz heeft drie cd's opgenomen met werken van Debussy, Schumann, Chopin, Mendelssohn, J.S. Bach en Kurtág. De albums hebben internationale lof en bekendheid gekregen. Julians repertoire is breed en gevarieerd; hij houdt zich ook intensief bezig met het uitvoeren van hedendaagse muziek. Componisten als Samir Odeh-Tamimi, Sven-Ingo Koch, Sarah Nemtsov en Violeta Dinescu hebben stukken voor hem geschreven. Sinds oktober 2013 doceert Julian als professor aan de Kunst Universität Graz in Oostenrijk.

Ketevan Badridze

piano

Pianiste Ketevan Badridze is geboren in Tbilisi, Georgië. Sinds haar eerste optreden met een orkest op tienjarige leeftijd musicceert Ketevan met vele orkesten zoals het Tbilisi Symfonie Orkest, Nationaal Georgisch Symfonie Orkest, Yerevan Philharmonic Orchestra en BBC Welsh Symphony Orchestra. Ze treedt op als solist, maar ook met collega's in kamermuziekconcerten in de Verenigde Staten, Georgië, Frankrijk, Oostenrijk, Nederland, Italië en Duitsland. Samenwerkingspartners waren onder anderen Lisa Batiashvili, Alexander Korsantia, Gregory Fulkerson, het Euclid Quartet en het Georgian National Quartet. Ketevan behaalde haar Master of Music en postdoctorale titels bij Temur Matureli en Nodar Gabunia aan het Staatsconservatorium van Tbilisi. In 1993 werd ze daar benoemd tot lid van de pianofaculteit. In 2000 verhuisde zij naar de Verenigde Staten om te studeren aan de Indiana University South Bend, waar ze haar Masters Degree en Artist Diploma behaalde. Sinds 2005 is Ketevan daar lid van de muziekfaculteit. Ze is momenteel de 'Interim Martin Endowed Chair of Piano' aan de Ernestine M. Raclin School of the Art in South Bend. Ketevan is prijswinnaar van talrijke internationale wedstrijden.

Ketevan Roinishvili

cello

Celliste Ketevan Roinishvili (Tbilisi, Georgië) studeerde tot 2005 aan het Muziekgynasium bij professor Mikheil Khoshtaria en daarna bij Tamara Gabarashvili aan het Conservatorium van Tbilisi. Met hulp van dirigent Lev Makiz en de Stichting Vrienden van het Conservatorium van Tbilisi ging ze studeren in Amsterdam.

Ze sloot haar Bachelor cum laude af bij Dmitri Ferschtman. Ketevan studeerde ook aan de Universität für Musik und darstellende Kunst Wien bij professor Reinhard Latzko. Daarna voltooide ze haar studie aan het Conservatorium van Amsterdam bij Floris Mijnders met de hoogste graad: cum laude.

Ketevan is een vooraanstaand solist en kamermusicus. Ze trad op als soliste met dirigenten als Adrian Prabhava, Cem Mansur en Willem de Bordes. Ook is ze regelmatig te gast in verschillende orkesten waaronder het Amsterdam Sinfonietta en het Radio Filharmonisch Orkest. Ketevan trad op tijdens het beroemde Prinsengrachtconcert in Amsterdam. Ze is lid van het cellokwartet 'Ferschtman' met Dmitri Ferschtman, Larissa Groeneveld en Willem Stam.

Klaus Bertisch

regie en dramaturgie

Klaus Bertisch werkt als dramaturg, regisseur en schrijver. Hij studeerde in Frankfurt am Main. Van 1979 tot 1987 was hij dramaturg bij Oper Frankfurt. Daarna werkte hij voor Siemens Kultur Programm te München en voor operahuizen en festivals in heel Europa. Van 1990 tot 2018 was hij dramaturg bij De Nationale Opera Amsterdam. Hij werkt met regisseurs als Pierre Audi, Floris Visser, Andrea Breth en Christof Loy. Als regisseur specialiseerde Klaus zich op scenische recitals en creëerde projecten met zangers als Olaf Bär, Marlis Petersen, Mojca Erdmann en Thomas Oliemans. Hij regisseerde o.a. *Die lustige Witwe*, *De Spelers* en de One-Woman-Show *Heute Abend: Lola Blau*. Klaus was docent aan de International Opera Studio Amsterdam, de Universiteit van Amsterdam en de Akademie der Bildenden Künste in Stuttgart. Tegenwoordig geeft hij les bij de Dutch National Opera Academy. Klaus publiceerde de verzameling *Schwanenmärchen*, een boek over regisseur Ruth Berghaus en de eerste Duitstalige biografie over de Nederlandse componist Leo Smit: *Unerhörtes Talent*. Voor de overzichtstentoonstelling van theaterfotografe Ruth Walz in Berlijn 2021 schreef hij voor de catalogus een uitgebreid artikel over diverse *Parsifal*-producties.

Liza Ferschtman

viool

Geboren als dochter van bekende Russische musici kreeg Liza Ferschtman haar eerste vioollessen toen zij vijf jaar oud was van Philip Hirschhorn. Haar belangrijkste leraren waren verder Herman Krebbers, Ida Kavafian aan het gerenommeerde Curtis Institute of Music in Philadelphia en David Takeno in Londen. Het ontvangen van de Nederlandse Muziekprijs in 2006, de hoogste onderscheiding voor Nederlandse musici, onderstreepte haar rol in het muziekleven binnen de landsgrenzen en ver daarbuiten.

Liza staat bekend om haar gepassioneerde optredens, interessante programma's en haar communicatieve kwaliteiten. Ze is wereldwijd een graag geziene gast in de belangrijke concertzalen en op vele festivals. Naast haar optredens met orkest en in kamermuziekverband treedt ze ook buiten de gebaande paden door op te treden met dansers en jazzmusici. Van 2007 t/m 2021 was ze artistiek leider van het Delft Chamber Music Festival. Liza nam diverse albums op die lovend zijn ontvangen.

Maja Bogdanovic

cello

Celliste Maja Bogdanovic werd geboren in Zemun, Servië. Zij studeerde cum laude af aan het conservatorium van Parijs waar ze studeerde bij Michel Strauss. Na haar verbluffende recitaldebuut in de Weill Recital Hall van Carnegie Hall, prees The Strad Maja voor haar "uitstekende uitvoering van uitzonderlijke tonale schoonheid en volwassen interpretatie". Sindsdien neemt ze haar plaats in tussen de belangrijkste cellisten van vandaag. Maja trad onder meer op met het Tonhalle Orchestre Zurich, Tokyo Philharmonic, Belgrade Philharmonic, Fort Worth Symphony en het Sloveens Radio Orkest. Zij is tevens een fervent kamermuzikant en treedt op bij toonaangevende festivals zoals Kuhmo, Folles Journees, Storioni en Stift, met artiesten als Yuri Bashmet, Martha Argerich, Nino Gvetadze, Julian Rachlin en Barry Douglas. Recente CD-opnames zijn onder meer *Eastern wind* en *Pas de deux* met violist Daniel Rowland en Penderecki's *Concerto no. 2* onder leiding van de componist. Maja woont in Amsterdam met haar partner violist Daniel Rowland en hun dochter Lily. Haar cello werd voor haar op maat gemaakt door de Franse instrumentenbouwer Frank Ravatin.

Maryana Golovchenko

zang

Vocaliste Maryana Golovchenko werd geboren in Oekraïne. Zij verhuisde in 2011 naar Nederland om haar studie voort te zetten en heeft zich in het tussenliggende decennium gevestigd als zangeres, curator en docent, met een bijzondere interesse voor interculturele samenwerking. Maryana werkte samen met muzikant Michel Banabila (bekend om zijn combinaties van wereldmuziek en elektronica), violist Oene van Geel, Nederlands-Oekraïense componist Maxim Shalygin, singer-songwriter Spinvis, Duitse jazzgitarist Florian Zenker, zangeres Sanne Rambags en John Kameel Farah.

Maryana is lid van het Quadriga Quartet en het Amsterdamse professionele koor August 38. Samen met celliste Pau Sola Masafrets en kavalspeler Cengiz Arslanpay vormt zij het SonCe Trio. Hoewel ze altijd al interesse had voor de volksgenres in haar thuisland, bloeide haar diepe affiniteit met traditionele Oekraïense en Oost-Europese genres op toen ze tijd in het buitenland doorbracht. "Ik hou van de smaak van de Oekraïense taal als ik zing", aldus Maryana.

Meghan Cassidy

altviool

Altvioliste Meghan Cassidy geniet van een gevarieerde muzikale carrière als solist bij orkesten en als kamermusicus op festivals over de hele wereld. Zij maakte deel uit van het prijswinnende Solstice Quartet. Naast een kamermuziekcarrière is Meghan altviolist bij The London Mozart Players en The Oxford Philharmonic Orchestra. Tevens is zij lid van de Colin Currie Group.

In het voorjaar van 2019 studeerde ze af aan de Royal Academy of Music. Datzelfde jaar was Meghan solist bij de Europese tournee *The Man The Music The Show* van Hugh Jackman. Om het eeuwfeest van componist Malcolm Arnold in 2021 te vieren, voerde ze zijn *Altvioolconcert* uit met het Ealing Symphony Orchestra. Sinds 2022 presenteert Meghan haar eigen radioshow 'Megs Music Hour' voor ABC Radio.

Optredens in 2022 omvatten tournees in Europa, de VS en Japan. Meghan is oprichter en artistiek directeur van het Marylebone Music Festival in Londen. Het festival beleefde in juni 2022 zijn zevende seizoen.

Meccore String Quartet
ensemble

Wojciech Koprowski
viool

Judyta Kluzka
viool

Michał Bryła
altviool

Marcin Mączyński
cello

Het Poolse Meccore String Quartet, opgericht in 2007, kreeg les van de leden van het Camerata Quartet en studeerde bij het Artemis Quartet. Het kwartet ontwikkelde zich verder bij Günter Pichler (Alban Berg Quartet) in Madrid en volgde een cursus bij Alfred Brendel.

Het kwartet trad op in vele prestigieuze concertzalen over de hele wereld en op de belangrijkste muziekfestivals zoals Rheingau Musik Festival, Festspiele Mecklenburg-Vorpommern, Budapest Spring Festival en Festival Radio France Montpellier. Het kwartet heeft talloze prijzen gewonnen zoals de 1e prijs op de International Chamber Music Competition in Weiden en de 1e prijs van de Max Reger International Chamber Music Competition in Sondershausen.

Meccore String Quartet was gastheer van zeven edities van het International Chamber Music Festival Quarto Mondì, waar ensembles uit de internationale strijkkwartetscene aan het Poolse publiek worden voorgesteld. De leden van het kwartet geven les aan de Fryderyk Chopin University of Music in Warschau, de Ignacy Jan Paderewski Academy of Music in Poznan en de Krzysztof Penderecki Music Academy in Krakau.

Nana Dzidziguri

zang

De Georgische mezzosopraan Nana Dzidziguri studeerde aan het Staatsconservatorium V. Sarajishvili in Tbilisi. Ze volgde masterclasses bij Montserrat Caballé in Zaragoza, Mirella Freni en Enzo Dara in Modena, en bij Badri Maisuradze en Paata Burchuladze in Tbilisi. In 2016 won ze de 1e prijs in de 'Voci Verdiani' International Singing Competition in Busseto en ontving ze de Premio Roma Scholarship. Ze was ook finalist in de Montserrat Caballé Singing Competition en de International Singing Competition van de Accademia del Maggio Musicale Fiorentino in de Opera di Firenze.

Nana begon haar carrière als ensemble lid van de Staatsopera van Tbilisi. Ze trad op in Georgische nationale opera's zoals *Abesalom da Eteri* en *Daisi* van de componist Zakaria Paliashvili. Haar eerste opdracht in Duitsland bracht haar naar het Staatstheater Braunschweig, waar ze o.a. te zien was in *Don Carlo* van Verdi en *Hänsel und Gretel* van Humperdinck.

In 2022 maakt Nana haar debuut als Schwertleite (*Die Walküre*) in het Opera House Zürich en zal ze de titelrol vertolken in *Carmen* bij de Nationale Opera van Praag.

Natalia Gabunia

viool

Violiste Natalia Gabunia werd geboren in Tbilisi (Georgië) in een familie met een brede muzikale traditie. Haar vader Nodar Gabunia was een beroemd pianist en componist, opgeleid door Khachaturian, Sjostakovitsj en Goldenweiser. Ze heeft een rijke ervaring als soliste en kamermusicus, reeds op 12-jarige leeftijd speelde zij Mendelssohns *Vioolconcert* met het Nationale Orkest van Georgië. Zij deelde als solist het podium met Vadim Repin, Nelson Goerner, Maurice Bourgue, Nino Gvetadze en echtgenoot Wouter Vossen. Na haar masterdiploma bij Philippe Hirschhorn, maakte zij deel uit van het Radio Filharmonisch Orkest tot 2013.

In 2013 besloot zij om het orkest te verlaten teneinde solo- en kamermuziekoptredens te combineren met haar lang gekoesterde wens om meer te gaan lesgeven. Zij was verbonden aan het Conservatoire Royal de Liège, het Fontys Conservatorium en Young Talent Academy te Tbilisi. Inmiddels heeft Natalia een bloeiende privépraktijk als violdocente opgebouwd in Amsterdam. Natalia maakte verschillende CD's. Haar opnames zijn te bekijken en te beluisteren op haar eigen Youtubekanaal.

Nicholas Santangelo Schwartz

contrabas en cello

Nicholas Santangelo Schwartz is een van de meest meeslepende contrabassisten in de internationale concertscene. Hij is de eerste prijswinnaar van meerdere concoursen, waaronder de International Society of Bassists Solo Competition en Stulberg International String Competition.

In 2013 werd Nicholas vast lid van het Koninklijk Concertgebouworkest. Voorheen speelde hij bij de Berliner Philharmoniker als lid van de Karajan Academy. Nicholas is uniek omdat hij ook op hoog artistiek niveau cello speelt en daarmee vaak samen met de bas optreedt. Hij is een frequente gast op internationale kamermuziekfestivals en treedt regelmatig op met topariesten als Mischa Maisky, Daniel Rowland en Anna Fedorova, met wie hij het Oyster Duo heeft gevormd. Hun debuutalbum "Stolen Pearls" met muziek getranscribeerd voor contrabas en piano werd lovend ontvangen en kreeg 5 sterren in het NRC Handelsblad. Nicholas komt oorspronkelijk uit Boston (vs) en woont in Amsterdam.

Nino Gvetadze

piano

Pianiste Nino Gvetadze is geboren en getogen in Tbilisi, Georgië. Daar studeerde zij piano bij Veronika Tumanishvili, Nodar Gabunia en Nana Khubutia. Na haar afstuderen verhuisde Nino naar Nederland om te studeren bij Paul Komen en Jan Wijn. Zij ontving verschillende prijzen, waaronder de tweede prijs, de persprijs en de publieksprijs op het internationale Franz Liszt-pianoconcours 2008. Ze werd de winnaar van de prestigieuze Borletti-Buitoni Trust Award in 2010.

Nino leidt een actief internationaal muzikaleven als solist en kamermusicus. Zij trad op met dirigenten als Michel Plasson, Yannick Nézet-Séguin, John Axelrod en Jaap van Zweden en met orkesten als het Rotterdams Philharmonisch, Nederlands Philharmonisch, de Rheinische Philharmonie, Münchner Symphoniker en Residentie Orkest. Ze toerde met het Mahler Kamerorkest, Kammerakademie Potsdam en Amsterdam Sinfonietta.

Zowel in recital als in kamermuziekconcerten heeft Nino over de hele wereld opgetreden in alle grote concertzalen en op festivals als het Festival Piano aux Jacobins (Toulouse) en Kuhmo Chamber Music Festival (Finland). Sinds 2008 vormt zij samen met haar collega's Frederieke Saeijs en Maja Bogdanovic een pianotrio. Nino is medeoprichter en artistiek directeur van het Naarden International Piano Festival.

Salome Benidze

auteur

De Georgische prozaïst, dichter en vertaler Salome Benidze werd geboren in Kutaisi. Ze studeerde journalistiek, politieke wetenschappen en public relations in Georgië, Litouwen en Griekenland. Haar eerste dichtbundel *An Explanatory Note* werd in 2011 gepubliceerd en bekroond met de Saba Literatuurprijs. Haar verzameling korte verhalen *De stad aan het water* uit 2015 werd een landelijke bestseller. In 2016 werd het werk bekroond met de Tsinandali-prijs. De Duitse vertaling ervan werd in 2017 in Duitsland gepubliceerd. In 2018 volgde het fotoboek *SHEROes* dat Salome samen met fotograaf Dina Oganova maakte. Hierin worden verhalen van vrouwen over de Russisch-Georgische oorlog van 2008 verteld. In 2019 werd *SHEROes* de winnaar van de literaire prijs LITERA in de nominatie Beste Documentaire Proza.

Salome is actief betrokken op het gebied van vertalen en heeft verschillende bekende auteurs vertaald, waaronder Salman Rushdie, Chimamanda Ngozi Adichie en Rupi Kaur. Behalve schrijver is Salome ook communicatiespecialist. Ze bekleedt de functie van assistent-professor aan de Georgian Institute of Public Affairs School of Journalism and Media Management.

Sebastian Klinger

cello

Cellist Sebastian Klinger werd geboren in München en groeide op in Spanje. Hij kreeg zijn eerste cellolessen op 6-jarige leeftijd, studeerde later bij Heinrich Schiff in Salzburg en Wenen, en bij Boris Pergamenschikow in Berlijn. Hij won prijzen op tal van nationale en internationale concoursen en won de Duitse Muziekwedstrijd in Berlijn in 2001.

Sebastian is een van de eminente solisten en kamermusici van zijn generatie. Hij wordt geroemd om zijn warme toon en opperste muzikaliteit. Hij treedt internationaal op als solist met orkesten als het Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin, Orquestra Gulbenkian, L'Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia en de Staatskapelle Weimar onder dirigenten als Mariss Jansons, Antoni Wit, Christoph Poppen, Michael Sanderling, Pedro Halffter, Constantin Trinks, Joseph Bastian, Joshua Weilerstein, Dominik Beykirch, Eugene Tzigane en Daniel Cohen. Sebastian geeft optredens in de belangrijkste muziekcentra in Europa, Azië en de vs met zowel zijn soloprogramma's als in kamermuziekensembles met o.a. Lang Lang, Lisa Batiashvili, Yo-Yo Ma, Gidon Kremer, Yuri Bashmet en Christian Gerhaher.

Sergei Nakariakov
trompet en flugelhorn

De in Rusland geboren, Israëlische trompettist, Sergei Nakariakov, heeft zich gevestigd als een van de meest gewilde trompettisten op het internationale toneel. Begenadigd met een zeldzame combinatie van verbluffende virtuositeit, een zachte en fluwelen klank en een diepe gevoeligheid, werd hij "De Paganini van de trompet" en de "Caruso van de trompet" genoemd. Sergei heeft in zijn eentje de bugel, of flugelhorn, een prominente plaats op het concertpodium gegeven. Hij heeft langdurige relaties opgebouwd met veel van 's werelds meest gerespecteerde toonaangevende orkesten, dirigenten en muzikanten.

Het repertoire van Sergei omvat niet alleen het hele scala aan originele literatuur voor trompet, maar breidt zich voortdurend uit naar bredere gebieden, met bijvoorbeeld vele fascinerende transcripties en opdrachten van Peter Ruzicka, Uri Brener, Enjott Schneider en Jörg Widmann. Sergei blijft op die manier op zoek naar steeds nieuwe manieren om zich muzikaal uit te drukken.

Sinfonia Rotterdam
orkest

Conrad van Alphen
dirigent

Sinfonia Rotterdam brengt de muziek van klassieke meesters op een dynamische, indringende wijze. Tijdens uitvoeringen in concertseries in Nederland en op de vele nationale en internationale podia weet Sinfonia Rotterdam onder leiding van dirigent Conrad van Alphen het publiek te betrekken bij de muzikale beleving. Conrad van Alphen werd geboren in Pretoria, Zuid-Afrika waar hij na zijn muziekstudie als contrabassist werkte voor het Zuid-Afrikaans Nationaal Orkest. Op 26-jarige leeftijd verhuisde hij naar Nederland waar hij speelde in het Radio Symfonie Orkest in Hilversum en De Beethoven Academie in Antwerpen. Hij volgde directielessen volgden bij Eri Klas en Roberto Benzi.

Met als basis de klassiekers van de 18de eeuw programmeert het orkest ook composities uit alle latere perioden. Door de oude meesters te koppelen aan wereldpremières weet Sinfonia Rotterdam steeds te boeien met nieuwe kleuren en contrasten. Het orkest brengt door zijn expressieve uitvoeringsstijl veel energie en intensiteit over het voetlicht. Er wordt een intieme, persoonlijke sfeer gecreëerd waardoor het publiek zich steeds bij het orkest betrokken voelt.

Tamara Licheli

piano

Pianiste Tamara Licheli studeerde af aan het Staatsconservatorium van Tbilisi bij professor Tengiz Amirejibi. Zij doorliep de Academie van Santa-Cecilia in Rome bij professor Sergio Perticaroli (Italië) en in de Muziekacademie van München bij professor Gerhard Oppitz (Duitsland). Zij is prijswinnaar van talrijke nationale en internationale concoursen. Tamara treedt op als soliste en als lid van diverse kamermuziekensembles en werkt samen met internationale musici. Ze geeft concerten in o.a. Georgië, Zuid-Afrika, Taiwan, Zwitserland, Duitsland, Oostenrijk, Italië, Engeland en Litouwen. Tamara is jurylid van verschillende nationale en internationale wedstrijden. Ze geeft daarnaast masterclasses in binnen- en buitenland.

Tamara speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van Georgische klassieke muziek en is een fervent vertolker van Georgische composities. Ze schreef het boek *Tengiz Amirejibi* over de beroemde Georgische pianist Tengiz Amirejibi, die tevens haar professor was. Tamara is oprichter en artistiek directeur van Tengiz Amirejibi International Music Festival and Piano Competition. Daarnaast is Tamara universitair hoofddocent van het Staatsconservatorium van Tbilisi.

Tatiana Koleva

slagwerk

Tatiana Koleva, geboren in Varna, Bulgarije, is door de pers genoemd als "een van de beste marimbaspelers ter wereld". Ze heeft een grote bijdrage geleverd aan de emancipatie van de marimba en ander slagwerk als volwaardige solo-instrumenten. Recentelijke erkenning van haar werk ontving zij met de Golden Medal Special Award van de Manhattan Music Competition 2019. Tatiana treedt op als soliste op internationale muziekfestivals en met verschillende ensembles en orkesten. Daarnaast vormt ze vaste duo's met jazzsaxofonist Rutger van Otterloo, (bas) klarinettist Fie Schouten en organist Jan Hage. Tatiana is lid van de cultband Rubatong. Ze werkt nauw samen met gerenommeerde componisten als Klaas de Vries, Louis Andriessen, Yannis Kyriakides, Jacob ter Veldhuis, Klas Torstensson, David Dramm en Guus Jansen. Er zijn inmiddels zo'n 100 stukken geschreven voor haar als solist en voor haar ensembleprojecten.

Als slagwerk- en marimbadocent is zij verbonden aan het Prins Claus Conservatorium in Groningen. In 2009 richtte zij de succesvolle 'Youth Percussion Pool' op: een slagwerkformatie voor getalenteerde jonge musici. Daarnaast is ze artistiek leider van het internationale Amsterdam Marimba Weekend.

Thomas Beijer

composities en animaties

Pianist, componist, schrijver en tekenaar
Thomas Beijer studeerde aan het Amsterdamse conservatorium bij Jan Wijn, waar hij in 2011 afstudeerde met de hoogste onderscheiding. Hij kreeg compositielessen bij Elmer Schönberger in Amsterdam en bij Malcolm Singer in Londen.

Met het winnen van het Young Pianist Foundation Nationaal Pianoconcours in 2007, plaatste Thomas zich aan de top van een nieuwe generatie jonge pianisten in Nederland. Sindsdien geeft hij over de hele wereld concerten als een veelzijdig musicus met een breed repertoire. Naast zijn pianocarrière is Thomas ook componist. Een van zijn meest recente werken is de liederencyclus "A Lock without a Key"- liederen geïnspireerd door de COVID-19 lockdown - gecomponeerd voor sopraan Laetitia Gerards. Momenteel werkt hij aan een concert voor jazzviool en orkest.

Thomas is ook actief als schrijver en tekenaar. In 2017 debuteerde hij bij uitgeverij Prometheus met de novelle *Geen Jalapeños*. Sinds 2019 is Thomas Beijer artistiek directeur van de Young Pianist Foundation.

Ying Lai Green

contrabas

Contrabassist Ying Lai Green, geboren in Cambridge, won beurzen waarmee ze kon studeren aan zowel de Chetham's School of Music in Manchester als aan de Royal Academy of Music in Londen. Hier ontving ze meerdere prijzen en studeerde er af met de hoogste eer. Ying Lai vestigde zich in Nederland toen zij haar eerste orkestfunctie bij het Nederlands Philharmonisch Orkest kreeg. Sindsdien geniet ze van het werken met een grote verscheidenheid aan symfonische en kamerorkesten over de hele wereld. Naast haar intensieve orkestactiviteiten treedt Ying Lai als soliste op in Nederland, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Onlangs werkte ze mee aan de Nederlandse première van Errollyn Wallens *Concerto Grosso* voor viool, piano en contrabas op het Holland Festival in het Concertgebouw Amsterdam. Ying Lai is ook een veelgevraagd kamermusicus en treedt regelmatig op bij kamermuziekfestivals in heel Europa.

Ying Lai is momenteel aanvoerder contrabas van zowel het Rotterdams Philharmonisch Orkest als Amsterdam Sinfonietta. Daarnaast geeft ze les aan het Conservatorium van Amsterdam.

Yung-Tuan Ku

slagwerk

Yung-Tuan Ku werd geboren in Taipei, Taiwan. Zij behaalde in 2010 haar bachelor diploma percussie aan de National Taiwan Normal University en voltooide in juni 2015 cum laude haar masteropleiding percussie aan het Conservatorium van Amsterdam.

Yung-Tuan is prijswinnaar van de International Percussion Competition Luxembourg 2012, Tromp Percussion Competition 2014 en AHK Eindwerkprijs 2015. In 2016 ontving ze de beurs van de Jan Pustjens Foundation voor haar solo muziektheatervoorstelling *Mimocussion*.

Zij werd tevens ondersteund door Stichting Eigen Muziekinstrument voor de aankoop van een marimba en een vibrafoon. Yung-Tuan is artist member van Studio MAPA Nederland en Platform For Artists Nederland Taiwan.

Alexander Jansen

jong talent

Alexander Jansen is geboren in 2005 in Utrecht en is sinds zijn 3e jaar betoverd door muziek. Vanaf zijn 7e kreeg hij pianolessen van zijn moeder. Toen hij 10 jaar oud was, trad hij steeds vaker op voor publiek. Alexander is sinds 2015 leerling van Marjès Benoist en maakt sinds 2017 deel uit van de Academie Muzikaal Talent aan het Conservatorium van Utrecht. Alexander is winnaar van meerdere nationale en internationale concoursprijzen. Zo won hij de 3e prijs in het zeer prestigieuze YPF Concours Junior 2019 en was hij winnaar van de 1e en 2e prijs in het Prinses Christina Concours én winnaar van het Klassiek op het Amstelveld concours 2021.

Sinds 2021 is Alexander leerling van concertpianist Thomas Beijer. Begin van dit jaar werd hij - uit vele duizenden jonge pianisten van over de hele wereld - door de beroemde pianist Lang Lang gekozen, om als enige Europese pianist deel te nemen aan het Scholarship van de "Lang Lang Foundation".

Duo Sola
jong talent

Merle en Sarah van der Lijke
jong talent

Duo Sola

jong talent

Violiste en zangeres Myrthe van de Weetering en cellist Héctor Hervás Veredas ontmoetten elkaar in de trein. Zij kwam net terug van een tour door Mexico met een klezmerband, hij had de avond tevoren met een klassiek orkest op de Bühne gestaan in Antwerpen. Ze raakten aan de praat en besloten nog vóór het gezamenlijk eindstation om een muzikaal duo te beginnen - en zo geschiedde. Ze spelen op klassieke festivals en op bruiloften maar ook in verzorgingstehuizen en op straat. Ze kiezen hier bewust voor zodat ook mensen voor wie het vaak minder vanzelfsprekend is dat ze toegang hebben tot klassieke muziek ervan kunnen genieten.

Met hun voorstelling *Fernweh* wonnen ze in 2021 de Delft Chamber Music Award. Hierin werken ze samen met gitarist Thijs de Klijn en dansers Yga Wagenaar en Michael de Haan. *Fernweh* is geïnspireerd door een quote van Anatole France 'It is not customary to love what one has'. De muziek varieert van klassiek, pop en jazz tot soundscapes. De composities zijn veelal ritmisch gelaagd en hebben een sterk filmisch karakter.

Merle en Sarah van der Lijke

jong talent

De zussen Sarah (15) en Merle (17) van der Lijke begonnen beiden op vijfjarige leeftijd met blokfluitles in combinatie met Algemene Muzikale Vorming. Sarah koos aansluitend voor de dwarsfluit. Zij studeert sinds 2021 bij Jeroen Bron. Merle had haar hart verloren aan de harp en studeert bij Erika Waardenburg. Van jongs af aan spelen ze graag samen. De vraag van Symfonieorkest Nijmegen in 2017 om met hen te soleren was daar de directe aanleiding voor. Het orkest componeerde zelf de orkestbegeleiding bij *Haru No Umi* van Michio Miyagi. In 2018 wonnen ze samen de Flute Factor, een internationaal Fluitconcours voor de jeugd t/m 13 jaar.

Als ensemble verzorgden Sarah en Merle concerten op bijzondere locaties zoals (de tuinen van) kasteel Middachten, het ZOOM Kamermuziekfestival, begraafplaatsen tijdens lichtjesavonden, TivoliVredenburg en live op Radio 4 vanuit de Spiegelzaal van het Concertgebouw. Eind 2021 traden zij samen op als 'jonge held' bij Podium Witteman.

Festivalinformatie

Festivalterrein,
Van der Mandelezaal,
Waalse Kerk
Oude Delft 185, Delft

Markt
Markt, Delft

Raadzaal Oude Stadhuis
Markt 87, Delft

De Oude Bibliotheek
Raam 180, Delft

Paardenmarkt
Binnenplaats
Paardenmarkt 1, Delft

Schuilkerk Bagijnhof
Bagijnhof 21, Delft

De Sigarenfabriek
Brabantse Turfmarkt 75-A, Delft

Lijm en Cultuur
Rotterdamseweg 272, Delft

Kerk 't Woudt
Het Woudt 25, Schipluiden

Dorpskerk Schipluiden
Dorpsstraat 3, Schipluiden

Domkerk De Lier
Hoofdstraat 51, De Lier

Op Hodenpijl
Rijksstraatweg 20-22, Schipluiden

Crematorium Iepenhof
Hoflaan 18, Delft

Bereikbaarheid

De meeste concerten vinden plaats in de Van der Mandelezaal in Museum Prinsenhof Delft (Oude Delft 185, Delft). In Delft wordt altijd gewerkt aan de weg. Houdt u daarom rekening met omleidingen en wegwerkzaamheden. Meer informatie op www.bereikbaarheidelft.nl

Komt u met de auto?

Dan adviseren wij om te parkeren in de Prinsenhofgarage, Phoenixgarage of Marktgarage. Kijk voor parkeerplaatsen op www.parkingdelft.nl

Komt u met het openbaar vervoer?

Neemt u dan vanaf NS Station Delft Centrum: Tram lijn 1, richting Scheveningen Noorderstrand; halte Prinsenhof. Bus lijn 51, richting Den Haag; halte Prinsenhof.

Minder goed ter been?

De Van der Mandelezaal in Museum Prinsenhof Delft is goed toegankelijk voor minder valide bezoekers. De wc is echter alleen via een korte trap te bereiken. I.v.m. de brandveiligheid is per concert een maximum van 3 scootmobielen of rolstoelen toegestaan. Specifieke (rolstoel)plaatsen en wensen kunnen uitsluitend telefonisch gereserveerd worden bij de Nationale Theaterkassa (0900-9203 € 0,45 p/m). Op alle locaties zijn enkele rolstoelplaatsen beschikbaar. Sommige concerten zijn minder geschikt voor rolstoelgebruikers: *de Stoelendansconcerten in Midden-Delfland* en *de Jong Talent Route* omdat u zich daar veel moet verplaatsen naar verschillende locaties. De familievoorstelling *Luna 4+* in de Sigarenfabriek is alleen met een trap bereikbaar. Mocht u niet willen of kunnen fietsen, dan kunt u de *Stoelendansconcerten in Midden-Delfland* bereiken met onze speciale pendelbus. Kijkt u hiervoor op onze website.

Bar

Op het Festivalterrein is iedereen welkom voor een drankje. Voor afgaand aan het concert, in de pauze en na afloop van ieder concert in de Van der Mandelezaal is de bar open en is er gelegenheid tot napraten. Natuurlijk zijn de musici hier ook van de partij.

Kaartverkoop

Algemene info

De kaartverkoop voor het Delft Chamber Music Festival wordt afgehandeld door de Nationale Theaterkassa. De meeste concerten in de Van der Mandelezaal zijn geplaatst. Voor de overige concerten geldt vrije plaatskeuze. De kaarten worden toegezonden per e-mail en dienen aan de ingang van de zaal op uw mobiel of uitgeprint te worden getoond. Drie concerten in de Van der Mandelezaal worden inhoudelijk toegelicht tijdens een inleiding voorafgaand aan het betreffende concert. U kunt hiervoor een apart entreekaartje kopen.

Online bestellen

Klik bovenaan de menubalk van de website www.delftmusicfestival.nl op de knop TICKETS of op het 'winkelmandje'. Volg daar de handleiding voor het bestellen van kaarten. Betaling via de website geschiedt via iDeal, creditcard (extra kosten), met een Podiumcadeaukaart of vvv-bon. Per bestelling bedragen de boekingskosten € 3,50.

Telefonisch bestellen

De Nationale Theaterkassa is 7 dagen per week telefonisch bereikbaar van 10.00 - 20.00 uur via 0900-9203 (€ 0,45 pm). Nadat de bestelling geplaatst is, wordt via email een link naar iDeal met een betalingsverzoek toegestuurd. De bestelling wordt pas definitief als de betaling is ontvangen. Na 3 dagen vervalt de reservering. Na ontvangst van betaling worden de kaarten per email toegestuurd. Tot één dag voor het concert kunnen kaarten telefonisch besteld worden, daarna alleen online en aan de Festivalkassa. Per telefonische bestelling bedragen de boekingskosten € 3,50. Specifieke (rolstoel) plaatsen en wensen kunnen uitsluitend telefonisch worden doorgegeven.

Aan de Festivalkassa: PIN only

De festivalkassa bevindt zich op het Festivalterrein aan de Oude Delft en opent een uur voor aanvang van de concerten in de Van der Mandelezaal. De festivalkassa gaat ook mee naar concerten in Midden-Delfland en bijvoorbeeld naar Lijm & Cultuur. Betaling geschiedt alleen per pin. Cash en creditcardbetalingen zijn hier niet mogelijk. Gereserveerde kaarten kunnen bij de festivalkassa tot uiterlijk 45 minuten voor aanvang van de concerten worden afgehaald en betaald. Niet-afgehaalde kaarten worden in de vrije verkoop gebracht.

Uitverkocht

Is een concert uitverkocht, dan worden vanaf een uur voor aanvang aan de kassa volgnummers uitgedeeld voor eventueel vrijgekomen plaatsen. Deze plaatsen worden vanaf een door de kassamedewerker bepaald moment voor aanvang van het concert op volgnummer verkocht.

Dikke Vrienden

Het Delft Chamber Music Festival bestaat vijftienvijftig jaar en heeft een vaste plaats verworven in Nederland en over de grenzen. Het festival staat bekend om het hoge niveau van de musici, de bevologenheid van de uitvoeringen en de unieke benadering van de muziek zonder de traditie uit het oog te verliezen. Ieder jaar komen in de zomer topmusici uit alle windstreken naar Delft om met elkaar bijzondere programma's uit te voeren op sfeervolle locaties in Delft. De indrukwekkende Van der Mandelezaal in Museum Prinsenhof Delft vormt het festivalhart, maar er wordt ook gemusiceerd op de Markt en in kerkjes in Midden-Delfland. In een ontspannen festivalsfeer heeft het publiek tijdens vele evenementen in de afgelopen jaren kunnen luisteren naar uiteenlopende nationale en internationale musici.

Het Delft Chamber Music Festival dankt de Dikke Vrienden voor alle steun en goede raad.

Om het festival op het hoge niveau te houden en elk jaar weer nieuwe, uitdagende programma's te bieden, is er rond het festival een groep enthousiaste fans actief. Deze 'onzichtbare' handen zijn onmisbaar voor onze organisatie. Denkt u aan de vrijwilligers die uw kaart controleren en die de changementen op het podium uitvoeren. U kent wellicht ook onze sponsors en de fondsen die ons steunen. Maar naast al deze hulp is er ook een speciale club de 'Dikke Vrienden'. Ieder van hen steekt het festival met raad en daad én financieel de helpende hand toe.

Wordt u Dikke Vriend?

Graag nodigen wij u uit om ook Dikke Vriend te worden. Door gedurende vijf jaar een fiscaal gunstige schenking van € 500,- te doen, stelt u het festival in staat om steeds weer een unieke programmering samen te stellen en internationale musici te blijven uitnodigen.

Dikke Vrienden genieten een speciale status en daar horen privileges bij. Speciaal voor de Dikke Vrienden geeft de artistiek leider ieder jaar tijdens een intieme bijeenkomst een preview van het komende festival. Dikke Vrienden weten dus als eerste wie er komt en wat er gespeeld gaat worden. Ook tijdens het festival zijn er voor hen exclusieve ontmoetingen met de musici en organisatie. Daarnaast mag u als Dikke Vriend als eerste in de voorverkoop uw (betaalde) kaarten reserveren.

Met uw bijdrage geniet u tevens van de fiscale voordelen in verband met de culturele ANBI status van het festival. En tenslotte krijgt u onze eeuwige dank. Wilt u ook het Dikke Vriend van het Delft Chamber Music Festival worden? Neem dan contact op met de zakelijk leider van het festival via zakelijk@delftmusicfestival.nl.

Met dank aan
 Het Delft Chamber Music Festival 2022 wordt mede
 mogelijk gemaakt door heel veel vrijwilligers,
 enkele fondsen die anoniem willen blijven en

Overheden

Fondsen

Sponsors

Partners

MUSEUM
PRINSENHOF
DELFT

Bram

Schilder van formaat

Bogart

Tickets en info, ga naar www.prinsenhof-delft.nl

t/m 7 aug 2022

Prachtige kamermuziekconcerten in het seizoen 22|23

- 25-09 Laetitia Gerards, Raoul Steffani & Hans Eijsackers
- 16-10 Ciconia Consort
- 27-11 Laureaat Cello Biënnale
- 18-12 Delta Pianotrio
- 22-01 Hexagon Ensemble
- 19-02 Club Classique
- 19-03 Maria Milstein & Nathalia Milstein
- 23-04 Thomas Beijer
- 28-05 Opmaat Delft Chamber Festival 2023

Thomas Beijer - fotografie: Simon van Bortel

Voor programma informatie en het bestellen
van tickets bezoek: www.theaterdeveste.nl/klassiek

THEATER
DE
VESTE

Mede mogelijk gemaakt door:

Delft Fringe Festival

31 mei t/m 11 juni 2023

Ontdek nieuw aanstormend talent in 2023!

delftfringefestival.nl

ntr:

Passie voor klassiek

Beluister het Delft Chamber Music Festival in het NTR Avondconcert op NPO Radio 4

radio4.nl/avondconcert

HAALT
MEER
UIT
MUZIEK

JE EIGEN OPNAME MAKEN?

Ben je professioneel muzikant en wil je je muziek digitaal of fysiek uitbrengen maar mis je de financiële middelen? Dan is het Sena Muziekproductiefonds wat voor jou! Het fonds kan jou net dat ene duwtje in de rug geven dat nodig is voor de volgende stap in je muzikale loopbaan. Dus waar wacht je nog op?

Meer informatie en de voorwaarden op sena.nl/muziekproductiefonds

Sena

Improve
de wereld verbeteren

LICHT, BEELD, SFEER & EVENTS

Wij maken van uw evenement een spraakmakende totaalbeleving met inhoud.
www.improve.nl

CREATIEF LABORATORIUM

Waar wij samen met u spannende en vernieuwende evenementen met impact ontwikkelen. www.lijmencultuur.nl

ALPHATRON

Alpatron is een Rotterdamse multinational met meer dan 200 medewerkers op vier continenten. In 1979 startte Alpatron als eenmanszaak in Rotterdam en inmiddels telt Alpatron meer dan 200 medewerkers verspreid over 22 vestigingen op vier continenten. Alpatron telt vier divisies. Zij richten zich elk vanuit hun eigen expertise op specifieke klantengroepen en markten. Ontwikkeling, productie en verkoop van elektronica voor de scheepvaart, beveiliging, medische sector en industrie is onze core business.

Wat ons onderscheidt? Ten eerste het besef van "waarmaken wat je belooft". Hoe vanzelfsprekend ook, nog steeds is het iets waarmee we ons van onze concurrenten onderscheiden. Ten tweede de wetenschap dat elke individuele medewerker bijdraagt aan het succes van onze klanten en daarmee aan het succes van Alpatron. Want productinnovaties en serviceverbeteringen ontstaan niet zomaar; ze komen tot stand wanneer mensen de ruimte krijgen voor nieuwe ideeën en initiatieven. Alpatron geeft mensen die ruimte.

Alpatron "The human touch in technology"
www.alpatron.nl

Piano's Maene steunt het Delft Chamber Music Festival

Ruim 100 piano's opgesteld
Ruim 1000 piano's op voorraad
Piano's Maene Alkmaar; altijd de rit waard!

Alkmaar - Antwerpen - Brussel - Gent - Ruiselede

OPEN

kunst

muziek

dansen

toneel

schrijven

lezen

eten

drinken

Vesteplein 100 Delft

opendelft.info

*Mis het niet,
want het zal nooit meer
op dezelfde manier
onder dezelfde sterren
gebeuren.*

Vladimir Mendelssohn

1949 — 2021

Programmatoelichtingen

Alexander Klapwijk
Noortje Zanen
Robin Theel
Met bijdragen van
Nino Gvetadze en Salome Benidze.

Interviews

Alexander Klapwijk

Samenstelling

Robin Theel

Grafisch ontwerp

De Design Club,
Matthijs Nieuwenhuizen

Fotografie

Astrid Ackermann
Arkadiusz Berbecki
Marije van den Berg
Stefan Bremer (for Kuhmo Chamber Music)
Marco Borggreve
Balázs Borocz
Michael Brus
Thierry Cohen
Bas Czerwinski
Sam Gregg
Maïke Helbig
Sandra Heldring
Juri Hiensch
Claire Huydts
Ioulex Photography
George van de Kamp
Ronald Knapp
Krum Krumov
Hans Liviabella
Nikolaj Lund
Melle Meivogel
Dina Oganova
Maciej Szczepańczyk
André Taponier
Denis Velicanov
Sarah Wijzenbeek

Bestuur Stichting Delft

Chamber Music Festival

Bart van der Steenstraten,
voorzitter

Jurrian Lucas,
penningmeester

Stan Paardekooper,
secretaris

Quinten Peelen,
algemeen bestuurslid

Organisatie

Nino Gvetadze,
artistiek leider

Janneke Slokkers,
zakelijk leider a.i.

Marinke Brouérius van Nidek-Visser,
productieleider

Robin Theel,
marketingmanager

Danielle B. R. dos Santos,
productieondersteuning

Marija Voitenkova,
productieondersteuning

Contact

Bethaniënstraat 12
1012 CA Amsterdam
contact@delftmusicfestival.nl
www.delftmusicfestival.nl